

Saku Saku valla leht

Sõnumid

FOOKUSES:

Vabatahtlikud päästjad lk 2-4

Millal tohib teha lõket ja mis on märg vesi

Saku matkagrupid kubermangupiiril lk 10-11

Viis Sakust pärit ekspertgruppi läbi nelja aastaaja ning üle ja läbi jõe

Selline nägi Eesti- ja Liivimaa kubermangu-
piir välja EV100 matka-
päeval 16. aprillil 2017

3000 aastat vana leid Kajamaalt lk 13

Hädaabinumber 112
(kiirabi, pääste, politsei)
Saku valla abitelefoni 1345
Perearsti nõuandeliin 1220
Piirkonnapolitseinik 612 4686
Vastuvõtuaeg N 10-12
Noorsoopolitseinik 5855 7455
Volitatud loomaarst 504 1060

Kuidas on 10 000
elanikku seotud
10 000 euroga,
seda saad lugeda lk 9

2016. aastal said päästjad Saku valda väljakutse 222 korral. 45 korral oli tegemist tulekahjuga, millest 12 juhul põles kellegi kodu. Ülejäänud väljakutsete puhul oli tegemist liiklusõnnetustega, loodusjõududest põhjustatud õnnetustega või vaeväljakutsetega. Viimaseid oli 54. Väljakutsete arvult on Saku vald võrdne Tallinna linna Piritä linnaosaga.

Priitahtlik pritsimees magab roobad jalas

„Kulupõleng, 1 hektar, Vasalemma taga,“ kõlab raadiosaatjast Häirekeskuse teade Saku priitahtlike pritsimeeste komandopunktis Tammemäel. Seda just hetkel, kui alustan intervjuud kolme MTÜ Saku Priitahtlikud Pritsimed juhatase liikmega Anneli-Thea Häggblomi, Neeme Nikkeri ja Lauri Matzeniga.

„Meil on olnud küll juhuseid, kus poisid keset koosolekut kõik sündmusele tormavad ja mul neid tunde oodata on tulnud,“ ütleb Anneli-Thea. Seekord sõidavad kulupõlenguga võitlema aga kutselised päästjad ja saame intervjuuga alustada.

Selgub, et Saku päästjad on valves igal tööpäeval öhtu seitsmest hommiku seitsmeni ja nädalavahetustel 24 tundi. Kuue aastaga on selts kasvanud 45liikmeliseks, valves käis neist eelmisel aastal 17.

Kohe selgub ka, kuidas saab priitahtliku naine aru, kas kodus olev mees on valves või ei. Õige vastus: mees magab, roobad jalas. Roobad – pritsimeeste kõnepruugis tule- ja veekindel kaitseriietus. Olenevalt sellest, kes kui kaugel elab, on mehed valves Tammemäel komandos või kodus, vastavalt on siis väljasõiduvalmidus kas üks või viis minutit.

„Iga püksitõmme on ju sellises olukorras arvel,“ ütleb Saku pritsimeeste esivalva ja Neeme, kes oli mullu valves 151 korral, kokku 2160 tundi. Tõsi, tema naine roobade järgi aru ei saa, sest Neemel on valvekorra ajal roobad esikus kindlas kohas valmis seatud.

Sündmusele kiirustades on Saku pritsimestel valida kolme auto vahel: põhiauto Scania, mis on kolmest kõige kiirem; ZIL 131, mis õigustab end maastikel ja raskestes oludes, näiteks viimati tõmbas Männiku karjäärast välja läbi jää sinna vajunud auto, ning hiljuti saadud GAZ-66, mis hea maastikuläbimise võime tõttu kulub marjaks ära metsa- ja kulupõlengutel ning mille väärtus seisneb just selles, et ei pea voolikutega maas mässama, vaid saab näiteks kulupõlengut kustutada otse sõidu pealt.

Raadiosaatjast kostub taas kutse. „Kutseline vajab abi, ühte vabatahtlikku on vaja juurde,“ pöördub Häirekeskus seekord otse vabatahtlike poole. Kohe selgub ka, et läheb Lohusalu meeskond, kes on lähemal. Intervjuu võib jätkuda.

See, et pritsimehed käivad tuld kustutamas, on kõigile teada. See pole aga ainus põhjus. Kui autoavariid ja teele langenud puud liigituvad kurvemate sündmuste kategooriasse, siis Lauri sõnul on ka lõbusamaid väljakutseid. „Meil on öhtul saun, kas saate tulla tunni vett täis laskma,“ toob ta näiteks. „Samas saame aidata ka siis, kui midagi on vaja hoopis tühjaks pumbata. Ühel korral kutsuti meid katuse veekatsut tegema – oli vaja lekkekoht leida ja kastmisvoolikut selleks ei piisanud. No ja kasse oleme ka puu otsast alla toonud, kuigi see on üsna mõttetu tegevus, sest kass tuleb ikka ise alla ja läheb ise puu otsa tagasi ka. Meil on ka generaator, nii et saame aidata elektriga varustamisel.“

Statistikat ei peeta aga ainult väljakutsete kohta, vaid suure osa priitahtlike tegevusest

Saku priitahtlike põhiauto Scania, mis on nende kolmest masinast kõige kiirem, ning hiljuti saadud GAZ-66, millega saab kulupõlengut kustutada otse sõidu pealt. Fotod: Saku PP

moodustab ennetustegevus. Nii viisid Saku priitahtlikud 2016. aastal läbi 23 kodukülastust Metsanurme külas, Kasemetsa külas ja Kiisa alevikus. Tänavu on kavas külastada vähemalt 40 majapidamist, kus vajadusel paigaldatakse Kodanikuühiskonna Sihtkapitali projektiraha eest muretsesud 30 suitsu- ja 30 vingugaasiandurit.

„Kodukülastus ei ole trahvitegemise reid, vaid anname nõu ja juhime tähelepanu tuleohtlikele kohtadele,“ selgitab Lauri ja toob näiteid, mis kodudest silma on jäänud. „Inimesed laovad puuriida majale liiga lähedale või lausa räästa alla, mobiiltelefon pannakse laadima padja peale või veel hullem – padja alla, pliidisuu ees seisavad pappkastid, ahjust välja võetud tuhk on pandud plastämbrisse.“

Ennetus- ja selgitustööd tehakse ka laatadel ja lasteaedades, EELK puuetega noorte laagris ning komando lahtiste uste päevadel. Saku priitahtlike eesmärk on koolitada igal aastal kõik Saku valla kooliminejad lapsed ning selleks on käivitatud

Üks priitahtlike ülesanne on turvata kogukonna üritusi, kus on kavas süüdata mõni suurem lõke. Sellega on parasjagu ametis ka Saku seltsi ZIL 131.

projekt „Tulest targem“. Priitahtlikud külastasid kõiki kolme Saku valla lasteaeda, kus räägiti lastele, kuidas käituda tulekahju korral, kuidas suitsus roomata, missugune näeb välja täisvarustuses tuletõrjuja, missugused on tubased ohud ja näidati, mida kõike võib sisaldada üks tuletõrjeauto.

2016. aasta Teeme Ära talgupäeval täienasid Saku priitahtlikud valla supluskohti veeohutuspüstakutega ning on võtnud enda kohustuseks jälgida, et päästerõngas ja infosildid seal ka edaspidi olemas oleksid. Päästerõngaga veeohutuspüstak on praegu Männiku karjääris 1 tk, Männiku veepargis 2tk, Kõrnumäel 1tk, Metsanurme matkara-ja lõkkeplatsil Keila jõe ääres 1tk.

Raadiosaatjast kostab taas Häärekeskuse naishääli, mis teatab, et teel olev Lohusalu meeskond võib tagasi minna – väljakutse tühistatakse, sest kutselised on tulest juba jagu saanud. Ka tühistatud kuuluvad priitahtlike elu juurde. Eesti statistika näitab, et rohkem kui kolmandik väljakutsetest tühistatakse erinevatel põhjustel. Tule puhul kehtib aga vanarahva tarkus: parem karta kui kahetseda.

VICTORIA PARMAS

Saku priitahtlike priitsimeeste selts loodi 2010. aastal. Täna on seltsil liikmeid 45.

Saku priitahtlikud, kes eelmisel aastal vähemalt ühe korra valvetes osalesid

Alo Pähn, Andris Lokna, Daniel Drobõševski, Hannes Keller, Heido Peterson, Johannes Paldrok, Juhan Talpsepp, Kristen Tobias, Kullo Kabonen, Lauri Matzen, Madis Milling, Maidu Pae, Marko Kibuspuu, Martin Seetur, Neeme Nikker, Raivo Palmiste, Roland Valge, Silver Lend, Tarmo Tuisk, Urmas Tobias, Veiko Salu, Virko Kolks.

Ennetustööga tegelesid

Vaike Pähn, Evelin Vahter, Ly Villo, Annely-Thea Häggblom.

Autosid aitas remontida

Rene Tammis.

Vabatahtlikelt päästjatelt oodatakse eelkõige ennetustegevust

Saku valla eelarvest läheb vabatahtliku päästetegevuse rahastamiseks kokkulepuliselt 1 euro elaniku kohta, mis teeb praegu 9600 eurot aastas. Kuna Tõdva Vabatahtliku Pääste MTÜ taasloodi alles 2015. aastal, siis on siiani saanud raha vaid MTÜ Saku Priitahtlikud Priitsimehed.

„Täna saame öelda, et meil on vallas kaks toimivat seltsi ja peame otsustama, kuidas edasi,“ ütles Saku vallavanem Tiit Vahenõmm arengukava seminaril. „Teen ettepaneku, et arengukava näeks ette selle summa jagamise kahe seltsi vahel. Lisaks tuleks leida seltsidele juurde raha, mis oleks sihtotstarbeline toetus ennetustegevuseks, et õnnetusi oleks tulevikus vähem. Eelmisel aastal Saku vallas toimunud 12 tulekahjut on ilmselgelt palju meie valla jaoks.“

Ka Päästeameti Põhja päästkeskuse juht Priit Laos rõhutas oma ettekandes, et vabatahtlikel on suur roll ennetustegevuses, kuna kutselised päästjad ei tea kohapealseid olusid ja nüansse. „Vabatahtlike kõikide tegevuste kroonjuveeliks peaks olema ennetustegevus,“ ütles Laos, kelle sõnul tugineb riik sellele ka vabatahtlike seltside rahastamisel. „Päästeamet toetab rahaliselt just vabatahtlike ennetustegevusi. Ma loodan, et teil jätkub kainet mõistust otsustamisel ennetuse ja reageerimise vahel ennetuse kasuks. Iga euro ennetuses hoiab ära mitu eurot ja inimelu. Kõige eelduseks on usk, usk sellesse, et ühel päeval läheb meil halvasti. See kõlab küll halvasti, kuid me peame teadma, et must stsenaarium on võimalik, ja ette valmistama asjadeks isegi siis, kui neid ei tule.“

Laos kinnitas, et Päästeamet jätkab nii Saku kui Tõdva seltsi rahastamist. Lisaks ennetusrahale eraldab Päästeamet raha nii Saku (põhi ja reservauto) kui ka Tõdva (paakauto ja reservauto) kahe auto ülalpidamiseks.

SS

Tõdva vabatahtlikud päästjad kustutavad märja veega

Tõdva tulekustutusauto Dodge pärineb aastast 1985 ning mahutab 1000 liitrit märga vett ehk vee ja vahu segu.

Saku valla lõunaosas asub MTÜ Tõdva Vabatahtlik Pääste, mis taasloodi 5. juunil 2015. Alates sama aasta detsembrist alustasid Tõdva päästjad ka valvekordi. Statistika näitab, et keskmine päästesündmusele reageerimise aeg oli 2016. aastal 3:45.

Päästesündmustel on käidud peale Saku valla ka ümberkaudsetes valdades Kiilis, Raes, Kosel, Harkus, Kohilas, aga kaugemalgi, nagu Raasikul ja Raplas ning ka Tallinnas. Peale tulekahjude on välja sõidetud ka liiklusõnnetuste, gaasiavarii, loomade, rõdul grillimise jm põhjustel.

Praegu on Tõdva seltsis 18 vabatahtlikku päästjat ning väljasõitudeks valida paakauto Volvo, mille paaki mahub 10 000 liitrit vett, või Dodge, mille pealt saab tuld kustutada märja veega ehk vahuga segatud veega, mis tänu muudetud pindpinevusele

Paakauto Volvo pärineb aastast 1990 ning mahutab 10 000 liitrit vett ja 500 liitrit vahtu. Fotod MTÜ Tõdva Pääste

kustutab paremini kui n-ö paljas vesi.

Tõdva vabatahtlikud päästjad on alustanud ka kodunõustamistega ning tänavu on neil kavas nõustada 100 kodu. Ennetustegevustest tõi Tõdva seltsi juht Peeter Mahon Saku valla arenguseminaril välja näiteks eelmise aasta SEB maijooksu meestehoius korraldatud ohutuspäeva ja tänavuse külavanemate koolituse.

Lisaks tehti tema sõnul tuleohutuskoolitusi Timbecole ja kaitseliidu pioneeridele. Tänavustest plaanidest on üks suuremaid kaardistada valla tuletõrje veevõtukohtade seisukord.

SS

Kas teadsid, et lõket tohib teha vaid siis, kui tuule kiirus on alla 5,4 meetri sekundis ja selle suund ei ole hoonetele. Lõkke juures peab alati olema ämber veega, survestatud aiakastmisvoolik või tulekustuti.

Lõkke tegemine või jäätmete põletamine?

Kevadel muutub jälle aktuaalseks haljastusjäätmepõletamise küsimus. Emotsioonid on vastukäivad: osa inimesi on pahased keelu peale, et haljastusjätmeid ei tohi põletada, teised jälle naabrite peale, kes haljastusjätmeid põletavad.

Süinkohal on vajalik jälle üle korrata: jäätmehoolduseeskiri ei keela lõkke tegemist, vaid keelab jäätmete põletamise. Lõkkes tohib põletada vaid kuiva töötlemata puitu, sama materjali võib kasutada grillimisel. Kuiva töötlemata puidu põletamine ei aja tossu, ei ole tervisele kahjulik ega häiri naabreid.

Jäätmehoolduseeskiri keelab kõikide ülejäänud materjalide, sealhulgas ka aia- ja haljastusjätmete (toored ja märjad oksad, lehed, hein), põletamise. Kui oksad

kuivatatakse, saab sellest korralik puitmaterjal, millega tohib ka lõket teha. Sama põhimõtte kehtib ka jaanilõkke tegemisel – ka siis tohib põletada ainult puitu, paberit või pappi. Igasuguste muude jäätmete põletamine on ka jaanipäeval keelatud.

Miks siis ikkagi ei tohi kõike põletada? Ka ajajätmetest tulev toss ja ving on mürgised. Lehehunnikute mitmepäevane sussitamine ei ole kunagi mõistlik tegevus olnud, nüüd on see aga ka keelatud.

Vallas ringi sõites jääb silma, et kinistuomanikud põletavad lisaks puulehtedele ja -okstele ka kõike muud. Selline jäätmepõletus nõuab juba eriluba ja on reguleeritud jäätmeseadusega. Jäätmete käitlemiseks on erinevaid võimalusi:

Lõket võib teha kuiva töötlemata puidu, kuivatatud okste, paberi ja papiga. Ülejäänud jäätmete põletamine on keelatud!

kõike, mis tuld võtab, ei pea ära põletama. Kindlasti peab tule tegemisel järgima ohutusnõudeid ning tegema seda naabreid mitte häirival viisil.

Kui märkate ebaseaduslikku jäätmete põletamist, saab sellest teada anda keskkonnakaitse inspektori numbril 671 2427 või 51 987 901.

KERLI LAUR

keskkonnakaitseinspektor

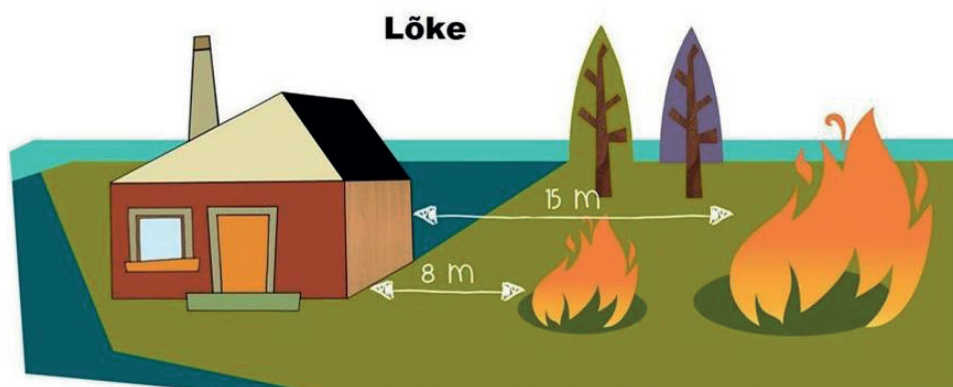
Männikul levis kulupõleng metsanoorendikku

18. aprillil said Tallinna ja Harjumaa päästjad üheksa väljakutset maastikupõlengutele. Suurem osas kulupõlenguid olid kuni poole hektari suurused, kuid Männiku karjääri läheduses levis põlenguala mitme hektari ulatuses mööda kuivanud heina ning ka männimetsa.

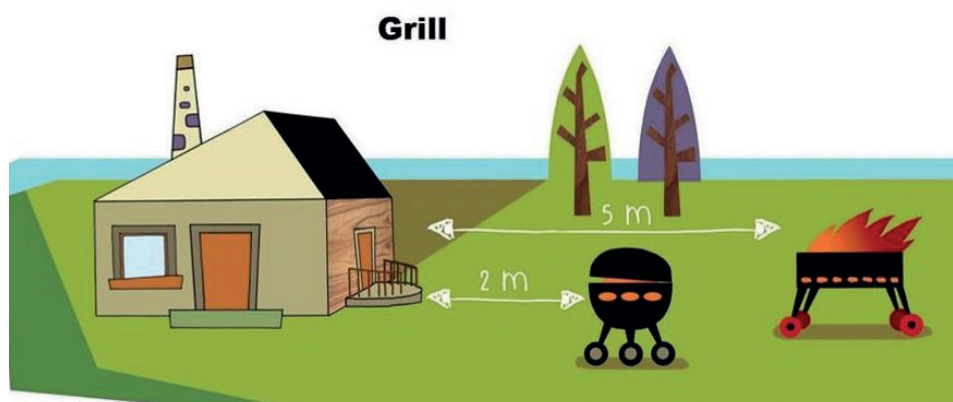
18. aprillil kell 17.22 teatati häirekeskusele kulupõlengust Harju maakonnas Saku vallas Männiku küla juures. Sündmuskohale saabunud päästjad tõstsid õhku drooni, et teha kindlaks põlengu ulatus. Selgus, et põlengukohti oli noore männimetsa all kolm. Päästjad asusid tule levikut piirama ja põlengut kustutama. Paar tundi hiljem märkasid päästjad veel kaht kohta, kus tuli vaikselt metsa all pinnases hõõguma oli löönud. Tulekahju kustutati lõplikult kella poole kümneks öhtul. Ühtekokku põles pinnas, kulu ja männinoorendik nelja hektari ulatuses.

Annika Koppel

Päästeameti Põhja päästkeskuse valvepressiesindaja

Alla ühemeetrine lõke peab paiknema vähemalt 8 meetri kaugusel hoonetest. Üle ühe meetrine lõke peab paiknema vähemalt 15 meetri kaugusel hoonetest.

MAIS EELK SAKU TOOMASE KOGUDUSES

06.05 kell 11-15	Saku Kiriku Laad
07.05 kell 15.00	Jumalateenistus
14.05 kell 13.00	Pühapäevakool vanusele 7-12a
14.05 kell 15.00	Noortejumalateenistus (pühapäevakool 0-6a)
16.05 kell 18.30	Koguduse piiblikool. Külaline: Kai Lappalainen
20.05 kell 18.00	Noorteõhtu külalistega
21.05 kell 15.00	Jumalateenistus
28.05 kell 15.00	Jumalateenistus

•Palveõhtud toimuvad iga kuu 2. ja 4. teisipäeval kell 17.00.

•Koguduse õpetaja Magne Mõlster, tel. 59197802/magne.molster@eelk.ee
Saku palvemaja, Tallinna mnt 8, Saku alevik, Koguduse koduleht: saku.eelk.ee

Tule talgutele!

Tänavune talgupäev on 6. mai, kuid Saku valla talgud algavad juba 29. aprillil Kajamaa külas vevõtukohtade korrastamisega. Kokku on Saku vallas 16 talgupäeva. Vt www.teemeara.ee

Tõnis Milling: abipolitseinikuks tõmbavad missioon ja adrenaliin

Tõnis Milling (41) on peo- ja õhtujuht ning eesti koomiku ja näitleja Madis Millingu noorem vend. Tema hüüdnimi on "Väike" Milling, kuigi ta on 1,92 meetrit pikk (oma vennast pikem). Tõnis Milling on täiskarsk-lane, vabatahtlik kaitseliitlane ja abipolitseinik. Nii portreteerib Saku vallas elavat Millingut Wikipedia.

Kust tuli mõte hakata abipolitseinikuks?

Oli 2007. aasta aprill. Peaminister Andrus Ansip otsustas Tõnismäelt mine-ma viia kurikuulsa kommunismisümboli. Tekkis mäss. Käisin toona kaks esimest õhtut ja päeva linnas seda sündmust pildis-tamas. Nähes märatsevaid idanaabrite keelt kõnelevaid kodanikke, tekkis soov neid lur-juseid korrale kutsuda.

Kui siis kuulsin raadiost, kuidas kutsu-ti abipolitseinike ridadesse uusi liikmeid, leidsin end samal päeval Kase tänaval Sisekaitseakadeemia ruumidest, kus toimus kiirkoolitus, kuidas lurjustega võidelda. Tegime selgeks abipolitseiniku õigused ja

kohustused, suundusime mattidele, kus sai kumminuiaga teineteist nüpeldatud.

Minu kursusel oli seltskond väga kirju. Oli ärimehi, näitlejaid jne. Enamikku enam abipolitseinike ridades ei ole. Kui päevane kiirkoolitus oli tehtud, siis selleks ajaks oli linnas olukord juba rahunenud.

Mis motiveerib seda rasket ja vastu-tusrikast tööd tegema?

See töö ei ole raske. See on seiklus, adrenaliini kogumine ja teadmine, et tänu minule saab ühiskond ehk natuke paremaks. Üks asi on väljakutsete teenin-damine aga teine asi on ise töö otsimine.

Kuidas suhtuvad Teie pereliikmed sel-lesse, et veedate pikki tunde perest ee-mal? Kui tihti patrullis käite?

Elan koos koeraga. Kord üritasin tema-ga sellel teemal vestelda. Ta vaatas ja noogu-tas. Järelikult on rahul. Ühes kuus proovin 2–4 12-tunnist vahetust võtta. Kuna oma tasuvat tööd teen valdavalt nädalavahetu-sel, siis politseid aitan nädala sees.

Kas abipolitseiniku amet on ka ohtlik?

Tööle minnes peab alati arvestama sel-lega, et just täna võib keegi minu vastu kasutada jõudu või veel hullem, kül-m- või tulirelva. Ohtlikud ja ootamatud võivad olla alkoholi või narkootikumide tarbinud kodanikud.

Kui järgida kõiki ettevaatusabinõusid ja turvataktikat, siis üldjuhul on töö ka turvaline. Suureks abiks ja toeks on loo-mulikult paarimees, kellega patrullis olen. Enesekaitseks kannan alati kuulivesti ja seadusega lubatud erivahendeid. Esimene relv on muidugi alati vestlus rikkujaga.

Kas tegelete regulaarselt spordiga ja osalete enesekaitse treeningutel?

Vorm peab seda tööd tehes olema hea. Mina käin iga nädal jooksmas ja/või jõu-saalis. Kevadel sõidan rattaga. Enesekaitse ja turvataktika treeningud on igal nädalal, kuid osalen seal nii, kuidas aega on.

Jooksmine on olnud kasuks päris mitmel korral, kui olen pidanud korrarikkujaid taga ajama. Vormis ja kuulivesti, relva ja teles-koopnuiaga ei ole see aga üldse kerge.

ELUST ENDAST

Neiud abipolitseinikele: "Kui me teiega abiellume, kas siis pääseme karistusest?"

Mis tööd Te igapäevaselt teete?

Töö, mis toob leiva lauale, on seotud sündmuste korralduse ja juhtimisega ehk maakeeli olen õhtujuht-pulmaisa-sünd-muste korraldaja. Eks see töö ja politsei töö on ikka päris erinevad, kuid need täienda-vad teineteist.

Kas soovitate teistele abipolitseinikuks hakata?

Loomulikult soovitan. Kui oled julge ja sulle läheb korda oma kogukonna tur-valisus, siis oled vägagi teretulnud. See on põnev ja huvitav töö. Näed elu ja olukordi, kuhu sa tavaelus pea kunagi ei satu.

Mida huvitavat on abipolitseiniku töös ette tulnud?

Kord olime ühel väljakutsel, kus selts-kond vähe vindiseid kenasid noori naisi oli ühe hoone trepikojas öösel vähe kõvemini laulnud. Kuna oli öörahu, siis saimegi välja-kutse. Kohale jõudes selgus, et olid käimas tüdrukuteõhtu pidustused.

Kui tüdrukud mõistsid, et nad olid rik-kunud öörahu, pakkusid kaks tüdrukut, et kui nad abielluvad meiega, ehk siis pääse-vad karistusest. Abielu ei sündinud ja keegi trahvi ka ei saanud.

KARIN TALALAEV

Lääne-Harju politseijaoskonna korrakaitseametnik

Abipolitseiniku tund Saku gümnaasiumis

Juba kolmandat aastat toimub abipolit-seinike nädal (tänavu 17.–21. aprillini), mil vabatahtlikud korrakaitjad tutvustavad koolides abipolitseinikuna tegutsemise vöi-malusi ja politseitööd. 19. aprillil viis Saku gümnaasiumis abipolitseinike tegemisi tut-vustava tunni läbi Lääne Harju politseijaos-konna abipolitseinik Matis Indov.

Lääne-Harju, kuhu kuulub ka Saku, politseijaoskonna abipolitseinike rühma ridades on 118 abipolitseinikku, kes tööta-sid mullu kokku 21 774 töötundi, mida on

rohkem kui mõnes teises prefektuuris kok-ku. 13 neist on teinud vabatahtlikku polit-seitööd üle 500 tunni aastas, mis teeb kaks kuud täiskohaga tööd.

Nad on töötanud arestimajas, kinni-pidamiskeskuses, valvebüroos ja piirival-vebüroos. Koos piirkonnakontstaabliga kontrollitakse aadresse, patrullitakse õhtu-ti piirkonnas ja osaletakse politseireididel, käiakse koos koolides ennetusloenguid lugemas ja jagatakse pimedal ajal tänavatel helkureid.

Lääne-Harju politseijaoskonna juhi Veiko Randlaineni sõnul väärivad erilist tunnustamist maapiirkondades käima läi-nud nii jalgsi kui autoga liikuvad iseseisva pädevusega patrullid.

Väga aktiivselt patrullivad iseseisvad abi-politseinikud tema sõnul Saku ja Kiili val-las. Põhja prefektuuri koosseisus tegutseb 9 abipolitseinikku, kes elavad Saku vallas. Rohkem infot: www.abipolitseinik.ee.

KARIN TALALAEV

Lääne-Harju politseijaoskonna korrakaitseametnik

Vallavalitsuse istungid

28. märtsi istungil:

Saku Päevakeskus suletakse töötajate puhkuste perioodiks 17.–28.07.2017 ja 27.–29.12.2017.

Anti projekteerimistingimused päikesepaneelide pargi ehitusprojekti koostamiseks Kirdalu külas Välja kinnistul, elektripaigaldise ehitusprojekti koostamiseks aadressil Tõdva küla, Lokuti küla, Sookaera-Metsanurga küla, Kirdalu küla ja Tagadi küla; elektripaigaldise ehitusprojekti koostamiseks aadressil Tănassilma küla, Labori, Toomapõllu, Ploomi ja Pirni; ühisveevarustuse ja -kanalisatsiooni liitumispunktide ehitusprojekti koostamiseks aadressil Üksnurme küla, Haavasalu tee ja Vahtramäe tee; aiamaja laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Metsanurme külas Kasemetsa tee 157 kinnistul.

Anti ehitusluba aiamaja laiendamiseks ja ümberehitamiseks üksikelanu Kasemetsa külas Nirgiuru tee 6 kinnistul.

Anti kasutusload üksikelanutele Saustinõmme külas Nõmme tee 16, Nõmme tee 18, Nõmme tee 20 ja Nõmme tee 22 kinnistutel.

Tagadi külas asuva Laidari katastriüksuse ning Metsanurme külas asuva Jõeserva roheala 2 katastriüksuse jagamise tulemusel moodustatavatele

katastriüksustele määrati koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Nõustuti osaühing RADIX HOOLDUSE OÜ jäätme- ja taotlemise- ga olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

MTÜ-le Vanamõisa küla anti õigus paigaldada 03.04.–08.05.2017 ja 17.07.–21.08.2017 18 m² suuruse pindalaga reklaamtreilerid Saku alevikku Kūūtsu tn 2 kinnistule ja Rahula külas Annetalu kinnistule.

Mittetulundusliku tegevuse toetusfondist eraldati Angelika Tauk'i projektile „Kurepesa paigaldus“ projektitoetust 378 eurot.

4. aprilli istungil:

7.–11.08.2017 toimuva Saku Valla Noortekeskuse päevalaagri hinnaks kehtestati ühele osalejale 30 eurot.

Kehtestati Saku Valla Noortekeskuse lahtiolekuajad. Saku alevikus on noortekeskus avatud esmaspäevast reedeni kella 13–19, Kiisa alevikus esmaspäevast reedeni kella 14–19.

Kehtestati Saku Valla Noortekeskuse ruumide lahtiolekuajad suveperioodil. Saku alevikus on noortekeskus avatud 05.–22.06.2017 kella 12–18 ja suletud 23.06.–31.08.2017. Kiisa alevikus on noortekeskus avatud 05.–22.06.2017 ja 31.07.–31.08.2017 kella 12–18 ning suletud 23.06.–30.07.2017.

Anti projekteerimistingimused

üksikelanu ehitusprojekti koostamiseks Saku alevikus Tamme tee 27 kinnistul, loomakasvatushoone ja rajatiste ehitusprojekti koostamiseks Tănassilma külas Apelsini kinnistul.

Muudeti Saku Vallavalitsuse 21.04.2015 korraldusega nr 342 määratud projekterimistingimusi üksikelanu ja abihoone ehitusprojekti koostamiseks Metsanurme külas Annekesse tee 34 kinnistul.

Jäeti algatamata keskkonnamõjude hindamised ja anti ehitusload tootmishoone püstitamiseks Jälgimäe külas Anti tee 2 kinnistul ja Saku jäätmejaama rajamiseks Saku alevikus Tiigi tn 15 kinnistul.

Anti ehitusluba kinnise maasoojussüsteemi puuraukude (4 tk) rajamiseks Saku alevikus Salu tn 11 kinnistul.

Anti kasutusload üksikelanutele Roobuka külas Metsanurga tn 23 kinnistul ja Saku alevikus Metsise tn 3 kinnistul.

Nõustuti TALLINNA JÄÄTMETE TAASKASUTUSKESKUS AS jäätme- ja taotlemise- ga olmejäätmeveoks majandus- või kutsetegevusena Harjumaal.

11. aprilli istungil:

Eraldati Saku valla 2017. a eelarve reservfondist 6120 eurot Saku Valla Spordikeskuse eelarvesse ujula basseini põhjakoristusroboti soetamiseks.

Anti projekteerimistingimused aiamaja üksikelanu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Saku alevikus Laane tn 30 kinnistul, üksikelanu ehitusprojekti

Saku valla lõuna osa vee- ja kanalisatsiooniprojekt astus sammu edasi

Volikogu võttis 20. aprillil vastu Saku valla uue ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise (ÜVK) kava aastateks 2017–2029, mis on eelduseks, et Saku Maja saab taotleda Ühtekuuluvusfondi meetmest „Veemajandustaristu arendamine“ raha Keila jõe RKAl asuvate Kurtna, Metsanurme, Kasemetsa-Üksnurme, Roobuka ja Kiisa piirkonda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitamiseks.

Nimetatud piirkonnad kuuluvad lühiajalise investeeringute programmi hulka, kus ÜVK on kavas välja ehitada aastatel 2017–2021 ning selleks taotleb AS Saku Maja Ühtekuuluvusfondi meetmest pea 18 miljonit eurot. Rahastustaotluse Keskkonnainvesteeringute keskusele esitab Saku Maja maikuus.

Seejärel on keskusel aega 147 päeva taotlust menetleda ning rahastusotsust on tõenäoliselt oodata oktoobris. Kanalisatsiooni- ja veetorustik on kavas välja ehitada aastatel 2018–2021. Ehitust

alustatakse Kurtnas, mille kohta on projektuba ka valmis.

Keila jõe reoveekogumisala kanaliseerimine puudutab kokku 12 000 inimest, kellest pooled elavad Saku ja pooled Kohila vallas. Suurim muutus siiani kehtinud arengukavaga on, et algselt oli Metsanurme külla kavandatud oma reoveepuhasti, kus Saku valla reovesi oleks puhastatud.

„Tänaseks on jõutud nii kaugemale, et keskkonna seisukohalt on otstarbekas reovesi suunata siiski Tallinnasse,“ ütles arengukava koostanud ja seda tutvustanud Infragate Eesti OÜ esindaja Kristo Kärmas.

Keila jõe reoveekogumise alal elavate inimeste küsitluse põhjal soovib ÜVKga liituda esimesel aastal pärast tööde lõppu 82% vastanutest. 67% vastanutest tarbiksid ÜVK tenuseid aastaringelt.

Vastuvõetud ÜVK arengukavas on ette nähtud ka pikaajaline investeeringute

programm, mille kohaselt on aastatel 2022–2029 ette nähtud investeeringud järgmistesse piirkondadesse: Saku alevik ja selle lähiümbrus, Männiku, Jälgimäe, Tănassilma, Rahula, Saue küla, Kajamaa-Tõdva, Lokuti ja Saustinõmme.

„Saagu torud maassel!“ ütles pärast ÜVK arengukava vastuvõtmist volikogu esimees Tanel Ots.

Seadus näeb ette, et ÜVK arengukava koostatakse vähemalt 12 aastaks ning kava vaadatakse üle vähemalt kord nelja aasta tagant ja vajadusel korrigeeritakse.

Arendamise kava ülesanne on piiritleda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud ala ulatus, anda hinnang selle rajamise maksumuse kohta, näidata tulekustutusvee võtmise kohad ja teised avalikud veevõtukohad. Lisaks prognoositakse arendamise kava elluviimise järgset vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinda.

VICTORIA PARMAS

koostamiseks Saku alevikus Kivistiku tn 4 kinnistul.

Muudeti 29.03.2016 korraldusega nr 258 antud projekteerimistingimusi üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Kiisa alevikus Kaja tn 9 kinnistul.

Anti ehitusload kinnise maasoojussüsteemi puuraukude rajamiseks Üksnurme külas Pähklisalu kinnistul, puurkaevude rajamiseks Saue külas Jalakakuru kinnistul ja Tammemäe külas Jaaguallika kinnistul.

Anti ehitusload Saku 60 m mobiilsidemasti rajamiseks Saku alevikus Teetammi kinnistul, üksikelamute püstitamiseks Jälgimäe külas Jaanika kinnistul ja Metsanurme külas Sookäpa tee 14 kinnistul.

Anti kasutusload üksikelamule Tänaassilma külas Metsavaimu tee 8 kinnistul, päikeseelektrijaamale Männiku külas Nõmmiku tee 7 kinnistul.

Kooskõlastati kavandatavate puurkaevude asukohad Jälgimäe külas Jaanika kinnistul ja Üksnurme külas Jaaniku kinnistul.

Saku valla 2017. aasta eelarve mitetulundusliku tegevuse toetusfondi projektitoetuse reservist eraldati 595 eurot toetust MTÜ Põhja vabatahtlikud projektile „Vabatahtlike turvataktika oskuste arendamine“.

OÜ-le Majaspets Kinnisvara anti õigus paigaldada alates 11.04.2017 1 m² suuruse pindalaga reklaamkandja Jälgimäe külas Pärnu mnt 557 kinnistule.

18. aprilli istungil:

Saku Lasteaia Päikesekild rühmades ja Saku Lasteaia Terake rühmades suurendati laste arvu 2017/2018. õppeaastaks.

Anti projekteerimistingimused üksikelamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks Tagadi külas Vahtramäe kinnistul, üksikelamu ehitusprojekti koostamiseks Metsanurme külas Annekese tee 13 kinnistul, aiamaja üksikelamuks laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Metsanurme külas Linnu tee 5 kinnistul.

Anti ehitusluba sidekanalisatsiooni rajamiseks vastavalt projektile „Tele2 Saku VS ühendamine ELA035 Harjumaa, Saku vald, Saku alevik“ aadressil Saku alevik, Teetammi, Tehnika tn 10 ja Staadioni tänav.

Tunnistati kehtetuks Saku Vallavalitsuse 14.03.2006 korraldus nr 227 „Ehitusloa väljastamine“ punkti 1.9 osas ning selle alusel 14.03.2006 väljastatud ehitusluba nr 3958 üksikelamu püstitamiseks Saustinõmmel Nõmme tee 10 kinnistul.

Saku alevikus asuva Männi tee 21 katastriüksuse jagamise tulemusel moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressid ja sihtotstarbed.

Kooskõlastati kavandatavate puurkaevude asukoht Kasemetsa külas Kellukese põik 16 kinnistul, Saue külas Tõrutalu kinnistul ja Tagadi külas Kaasiku kinnistul.

Saku vallas toimuva avaliku ürituse korraldamise load anti MTÜ-le Spordiklubi Porter Racing 06.05.2017 Saku rabametsa

terviserajal ja selle ümbruse metsaradadel toimuva „Saku 100“ maastikurattavõistluse läbiviimiseks (vastutavad Priit Grünberg ja Harry Grünberg) 07.05.2017 Saku rabametsa terviserajal ja selle ümbruse metsaradadel toimuva „TRAIL RUN“ maastikujooksu läbiviimiseks (vastutavad Priit Grünberg, Tarmo Tarlap ja Harry Grünberg), 01.06.2017 Ülase tänav, Tallinna mnt ja Tammemäe vahelises metsatukas (Saku vanal terviserajal) toimuva „Saku noorte rattasari“ maastikurattavõistluse II etapi läbiviimiseks (vastutavad Harry Grünberg, Priit Grünberg ja Aveli Riitel), 24.08.2017 Saku raudteeaärsel suusamäel, Saku mõisa pargis ja Saku staadioni ümbruses toimuva „Saku noorte rattasari“ maastikurattavõistluse III etapi läbiviimiseks (vastutavad Harry Grünberg, Priit Grünberg ja Aveli Riitel), 14.09.2017 Saku valgustatud suusarajal toimuva „Saku noorte rattasari“ maastikurattavõistluse IV etapi läbiviimiseks (vastutavad Harry Grünberg, Priit Grünberg ja Aveli Riitel).

Saku Õlletehase AS-ile anti õigus paigaldada alates 20.05.2017 18 m² suuruse pindalaga reklaamtahvel Saku alevikku Tallinna mnt 2 kinnistule.

Saku Lions Klubi MTÜ-le anti õigus paigaldada perioodiks 13.04.–20.05.2017 15,6 m² suuruse kogupindalaga reklaamtahvliid Saku alevikku Tallinna mnt 12 kinnistule, Põik tn 12 kinnistule ja Lepiku haljaku kinnistule.

Jäätmed metsas või pakendikonteineris?

Kevad on paljudes majapidamistes suurpuhastuse tegemise aeg. Esimestel kevadkuudel sai Saku vallavalitsus teateid kas äsja ladestatud või lume alt välja sulanud jäätmetest. Jäätmete mittenõuetekohane käitlemine (nt metsa viimine) on keelatud ja jäätmeseaduse alusel karistatav.

Menetluste käigus on selgunud, et enamik jäätmetest jõuab Saku valla metsadesse Tallinnast. Iga menetluse juures on kõige olulisem kiire tegutsemine, seega kui märkate metsas jäätmeid, siis andke sellest kindlasti teada e-posti aadressil kerli.laur@sakuvald.ee, helistades 671 2427, 51 987 901 või nutitelefonil rakenduse „Anna teada“ kaudu.

Suurjäätmed, nagu vana mööbel (diivanid, toolid, lauad,apid), kardina puud, vaibad jms jäätmed, mis ei mahu konteinerisse, võib paigutada konteineri kõrvale. Nende tasuta äraveo saab tellida korraldatud jäätmevedajalt Ekovir helistades tel 605 3869 või kirjutades e-postile tallinn@ekovir.ee.

Pakendeid saab tasuta ära anda pakendikotiga. Pakendikotiteenus toimib Saku vallas järgmistes piirkondades:

Juuliku küla
Jälgimäe küla
Kajamaa küla
Saue küla
Kasemetsa küla
Kiisa alevik
Kirdalu küla
Lokuti küla
Metsanurme küla
Rahula küla
Roobuka küla
Saku alevik
Saustinõmme küla
Tagadi küla
Tänaassilma küla
Üksnurme küla

Lisainfo www.tv.ee/pakendikott või www.ragnsells.ee/pakendikott
KERLI LAUR, keskkonnainspektor

Vallavolikogu istungid

Volikogu 20. aprilli istung

- Võeti vastu Saku valla ÜVK arendamise kava aastateks 2017–2029.
- Anti vallavalitsusele volitused sõlmida seoses Keile jõe reoveekogumisalale ühiskanaliseerimise ehitamisega Kohila ja Saku valla vahel haldusleping, mis näeb ette ÜVK arendamise käigus suunata nii Saku valla lõunaosa kui ka Kohila valla reovesi läbi Saku-Männiku-Laagri survetorustiku Tallinnasse Paljassaare reoveepuhastisse.
- Võeti vastu Saku valla Kasemetsa küla AÜ Ilmarise II maaüksuste ja lähiala detailplaneering.
- Saku valla Jälgimäe küla Kaili ja Jälgimäe tee 51 kinnistute detailplaneering jäi 7 vastuhäälega kehtestamata, poolt oli 5 ja erapooletud olid 3 volikogu liiget.
- Saku valla 2017. aasta I lisa eelarve mahus 392 208 eurot suunati teisele lugemisele.

Planeeringuteated

Avalikud väljapanekud

Alates 15.05.2017 kuni 11.06.2017 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku) teise korruse stendil ja Saku valla kodulehel (http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust) avalikul väljapanekul **AÜ Ilmarine II maaüksuste ja lähiala detailplaneering** (DP). DP ala asub Saku valla Kasemetsa küla Väikemetsa tee, Väikemetsa põik ja Timuti tee vahelisel alal. DP ala suurus on ca 19 300 m². DP eesmärk on planeeritava ala kruntideks jaotamine, hoonestusalade piiritlemine ning ehitusõiguse määramine üksikelanute ning abihoonete ehitamiseks. DP järgi moodustatakse kaks transpordimaa krunti, kaks sotsiaalmaa ehk üldmaa krunti (üks krunt on ette nähtud tuletõrjervee mahuti, puurkaevu ning elamutevahelise puhverala ning ühiskondliku kasutamise tarbeks ning teine krunt on puhverala ja ühiskondliku kasutamise tarbeks) ja viis elamumaa krunti. Igale elamumaa krundile võib ehitada ühe üksikelanu ja ühe abihoonet. Üksikelanute maksimaalne kõrgus võib olla 8,5 m, abihoonetel 5 m. Elamumaa kruntide maksimaalne ehitisealune pindala on igal krundil 220 m². DP sisaldab Saku valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut – DP-ga muudetakse planeeritaval alal üldplaneeringuga määratud haljasala ja parkmetsade, kaitsehaljastuse maa maakasutuse juhtotstarve osaliselt pere- ja ridaelamumaa maakasutuse juhtotstarbeks. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähimübruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale. Avaliku

väljapaneku jooksul on igal isikul õigus esitada DP kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Alates 15.05.2017 kuni 28.05.2017 on tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse 1, Saku) teise korruse stendil ja Saku valla kodulehel (http://www.sakuvald.ee/detplaneeringute_avalikust) avalikul väljapanekul **Kitse tee 5 maaüksuse detailplaneering** (DP). DP ala asub Saku valla Üksnurme küla Kitse tee ääres. DP ala moodustavad Kitse tee 5 maaüksus ja osa Kitse tee maaüksusest. DP ala suurus on ca 3200 m². DP eesmärk on Kitse tee 5 maaüksuse kruntideks jaotamine, hoonestusalade piiritlemine ning ehitusõiguse määramine. DP-ga jaotatakse Kitse tee 5 maaüksus kaheks elamumaa krundiks ja üheks transpordimaa krundiks. Krundile 1 jääb olemasolev abihoonet ja ehitisregistrisse kandmata abihoonet, mis likvideeritakse. Ehitisregistris olev abihoonet rekonstrueeritakse üksikelanuks. Krundile 2 jääb olemasolev üksikelanu. Samale krundile jääb ka olemasolev puurkaev. Krunt 3 on ette nähtud transpordimaaks, mis jääb eravaldusse. Krundidel 1 ja 2 võib DP järgi mõlemal krundil asuda üks üksikelanu ja kuni kaks abihoonet. Mõlema krundi täisehitusprotsent on 20. Üksikelanute maksimaalne kõrgus krundidel võib olla 9 m, abihoonetel 6 m. DP on Saku valla üldplaneeringuga kooskõlas. DP elluviimisega ei avaldata olulist mõju tegevuse ala ja selle lähimübruse majandus-, sotsiaal-, kultuuri- ning looduskeskkonnale. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada DP kohta arvamust.

Projekteerimistingimused

Saku Vallavalitsusele on ehitisregistri kaudu 03.04.2017 esitatud projekteerimistingimuste taotlus detailplaneeringu olemasolul Saku vallas Tännassilma külas Metsavaimu tee 23 (71801:001:0849) kinnistul hoonestusala suurendamiseks.

Tegemist on Saku Vallavolikogu 12.05.2005 otsusega nr 42 kehtestatud Pille ja Mäe-Tooma kinnistute detailplaneeringu alal asuva krundiga pos 29.

Ehitusseadustiku § 31 lg 1 tulenevalt korraldame projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena ning lg 2 tulenevalt anname projekteerimistingimused 60 päeva jooksul taotluse esitamise päevast arvates ehk tähtjaga 02.06.2017.

Alates 02.05.2017 kuni 15.05.2017 korraldame tööaegadel Saku Valla Maja (Teaduse tn 1, Saku alevik) teise korruse stendil ning valla kodulehel avaliku väljapaneku projekteerimistingimuste eelnõule. Projekteerimistingimustega suurendatakse ja nihutatakse 10 % ulatuses detailplaneeringuga määratud hoonestusala ning täpsustatakse arhitektuurilisi ja ehituslikke tingimusi.

Avaliku väljapaneku jooksul on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib projekteerimistingimuste andmine puudutada, võimalus esitada eelnõu kohta kirjalikke ettepanekuid ja põhjendatud vastuväiteid.

<http://www.sakuvald.ee/projekteerimistingimuste-avalikustamine>

Hajaasustuses elavad pered saavad toetust elutingimuste parandamiseks

Hajaasustuses elavad pered saavad toetust juurdepääsuteede, vee-, kanalisatsiooni- ja autonoomsete autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks.

Vormikohane taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada Saku Vallavalitsusele allkirjastatuna paberil või digitaalselt aadressil saku@sakuvald.ee hiljemalt 1. juunil 2017.

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega piirkondades.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

- taotleja alaline elukoht on hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse;

- taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt selles majapidamises vähemalt 1. jaanuarist 2017;
- taotlejal ei tohi taotluse esitamise hetkel olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Projektil võib olla ka kaastaotleja(d). Kaastaotleja peab vastama taotlejaga samadele nõuetele. Oluline on, et projekti tulemus ei oleks poolik, vaid jõuaks teravikliku lahenduseeni. Näiteks peab projekti lõpptulemusena olema joogivesi kättesaadav, juurdepääsutee olema kasutuskõlblik aastaringselt või peab olemas olema leibkonna vajadustele vastav elektrisüsteem.

Maksimaalne toetus programmist ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja

kaasfinantseering peab olema vähemalt 33,33% projekti abikõlblikest kuludest.

Kas sinu majapidamine asub hajaasustusega piirkonnas, saad järele vaadata vallavalitsuse koduleheküljelt üldplaneeringu põhijooniselt www.sakuvald.ee/hajaasustuse-programm. Hajaasustuse programmi programmdokumendi ja taotlusvormid on EASI kodulehel.

Info: Hajaasustuse programm - Hele-Mall Kink, telefon 671 2405, helemall.kink@sakuvald.ee

Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine – Maigi Tenisson, telefon 671 2421, e-post: maigi.tenisson@sakuvald.ee

Juurdepääsuteed ja autonoomsed elektrisüsteemid – Virko Kolks, telefon 671 2406, e-post: virko.kolks@sakuvald.ee
Hele-Mall Kink, arendusspetsialist

10 000 elanikku

Esimest korda ajaloos on Saku valla eelarves tänavu 10 000 eurot, mille kasutamise üle saavad otsustada vallaelanikud. Tegemist on omamoodi kaasava eelarvega, kus igaüks saab pakkuda välja, mida võiks vallas 10 000 euro eest ära teha – kas viia ellu mõni uus idee või leida lahendus üles kerkinud probleemile. Parima idee valivad hääletamise teel välja samuti vallaelanikud.

Ideid 10 000 euro kasutamiseks võib välja pakkuma hakata kohe, kuid teoks saab parim idee siis, kui Saku valla elanike arv jõuab sel aastal 10 000ni. 1. aprilli seisuga oli rahvastikuregistris oma elukohana märkinud Saku valla 9632 inimest. Kuu ajaga on see arv kasvanud 30 inimese võrra. Kui aasta lõpuks elanike arv 10 000ni ei jõua, jääb raha kasutamata.

Saku valla elanike arv kasvab iga aastaga rohkem kui 100 inimese võrra. Iga rahvastikuregistrisse kantud Saku valla elaniku maksustatavast tulust laekub valla eelarvesse 11,6%. Mida rohkem vallas elavaid inimesi oma elukoha ka rahvastikuregistris Saku vallaga seob, seda rohkem on

10 000 eurot

vallaeelarves raha, et koduvalda arendada: korrastada teid, laiendada lasteaedu ja luua juurde koolikohti, parandada sotsiaal- ja kultuuriteenuseid ning sportimisvõimalusi.

Kas sina oled juba oma elukohaks registreerinud Saku valla? Aga sinu naaber?

Sinu vald, sina otsustad!

VICTORIA PARMAS

10 000eurose väärt idee saab välja valida ja teostada vaid siis, kui Saku valla elanike arv jõuab 10 000ni.

* Välja pakutud idee peab olema teostatav 10 000 euro eest.

* Selleks võib olla nii investeringuobjekt (rajatis, ehitis) kui ka üritus (näiteks pidu, spordivõistlus, tunnustusüritus).

* Objekt peab jääma avalikku kasutusse ja ei tohi osutada tulevikus valla eelarvele koormaks.

* Üritus peab toimuma Saku vallas järgmise aasta jooksul ning olema suunatud Saku valla elanikele ja valla positiivse maine kujundamisele.

* Ideid võib esitada igaüks (nii eraisik kui juriidiline isik), saates need valla üldmeilile saku@sakuvald.ee või tuues valla kantseleisse.

* Idee esitamisel tuleb märkida idee esitaja nimi ja kontaktandmed; idee nimi ja lühike kirjeldus; hinnanguline maksumus.

* Idee viiakse ellu idee esitaja ja vallavalitsuse koostöös.

* Ideed pannakse hääletusele pärast seda, kui rahvastikuregistri järgi on Saku valla rahvastikuarv 10 000.

* Kui 2017. aastal 10 000 elanikku täis ei saa, siis ideed ei teostata.

DigiMaa ehk parima kvaliteediga internetiühendus igasse koju ja kontoris

Harjumaa linnad ja vallad on algatanud koostööprojekti DigiMaa, et kõik Harjumaa elanikud ja ettevõtted saaksid endale koju ja kontoris kaasaegse lairibaühenduse. Soovijatele ehitatakse majja valguskaabel, mis võimaldab kasutada kiiret ja kvaliteetset internetiühendust, televisiooni ja telefoni- ning teisi kaasaegseid teenuseid.

Aprilli alguses asutatud ettevõtmises DigiMaal osalevad kõik Harjumaa omavalitsused ning koostööd juhendab Harjumaa Omavalitsuste Liit. Ühine ettevõtmine algatati, kuna suuremale osale Harjumaa elanikest ja ettevõtetest ei ole täna kaasaegne internetiühendus kättesaadav. Sideettevõtjad kas ei võimalda liitumist või küsivad selle eest tuhandeid eurosid.

Esimese asjana viib projekti meeskond läbi küsitluse, et selgitada välja, kui palju inimesi ja firmasid on valguskaablist huvitatud. Lehel www.digimaa.ee saab iga harjumaalane märkida, millisele aadressile ta tulevikukindlat ühendust saada soovib. Küsitluses osalemine on tasuta ja sellega ei kaasne kohustust loodava DigiMaa võrguga liituda.

Millal hakatakse lairibavõrku ehitama?

Praegu on ettevalmistav etapp, mille käigus selgitatakse välja kuhu ja kui palju on vaja uut võrku ehitada ning kui palju see maksma läheb. Lisaks tuleb korraldada finantseerimine, luua organisatsioon jne. Reaalne ehitus võib alata 2018. aastal.

Kui palju hakkab maksma lairibavõrguga liitumine?

Neile, kes liituvad võrguga kohe selle ehitamise ajal on liitumistasu kindlasti taskukohane. Selle täpne suurus otsustatakse küsitluse tulemuste põhjal. Kõik hiljem liituvad tasuvad vastavalt sellele, kui palju nende maja ühendamine reaalselt maksma läheb.

Kui palju hakkab olema kuutasu?

Kuutasu sõltub sellest, millist teenusepakkujat ja milliseid teenuseid hakatakse kasutama. Kõikidel teenusepakkujatel on hinnakirjad leitavad nende kodulehtedel.

Kas ma saan lairibavõrguga liituda ka hiljem?

Me eeldame, et kõik soovijad liituvad võrguga korraga. Ainult nii on võimalik ehituskulusid oluliselt vähendada. Kes kohe liituvad, saavad seda teha soodushinnaga, hiljem liituvad peavad kõik liitumisega seotud kulud ise kinni maksma.

Kes on DigiMaa omanik?

DigiMaa projekti lõi Harjumaa Omavalitsuste Liit. Valguskaablivõrk hakkab kuuluma selleks spetsiaalselt loodavale võrguettevõttele.

Kui palju läheb DigiTee võrgu ehitus maksma ning kust see raha saadakse?

Võrgu ehitusmaksumus selgub pärast seda, kui on teada kuhu ja kui palju on vaja võrku ehitada ning millist olemasolevat taristut saab võrgu rajamiseks kasutada. Lairibavõrgu rajamist on plaanis finantseerida riigitoetusest, liitumistasudest ja pikaajalisest laenust.

Info: www.digimaa.ee

EV100 avamatk – 4,5 tundi läbi nelja aastaaja

Sakust läksime matkale peaaegu terve perega (Edit, Tanel, Ranno), ainult Kaur jäi koju raamatut lugema. Tee peal saime kokku meie grupi liikmetega. Eraldusime autosse vastavalt oma gruppidele – naised/lapsed ühte, mehed teise. Naiste/laste matkagrupis matkasid Edit Kannel, Ranno Kannel, Sigrid Suppi, Sixten Suppi ja Krista Suppi.

Meie matkaks oli 10,2 kilomeetri pikkune 21. etapp Lõpe–Paimvere. Algus oli väga tore, päike paistis ning lõoke lõõritas taeva all. Kahjuks see pidu kaua ei kestnud, lõpus saime läbida nii võsa, sood kui ka külastada pokusid :-)

Naljatades ütlesime, et läbisime matka vältel pidevalt mitut Eestimaa aastaaja – kevadet, suve, sügist, talve. Ilm oli võrratu! Kord paistis päike, oli väga palav, siis tuli sügisene tuuleil ja kiskus lumetormiks, mõne aja pärast hakkasid aga jälle linnud laulma ja päike näitas end pilve tagant.

Arvasime, et matkame umbes 3 tundi, kuid lõpuks kujunes meie matka pikkuseks 4,5 tundi. Kokkuvõttes olime kõik väga väsinud, kuid üliõnnelikud!

EDIT KANNEL

Killuke Sakut EV 100 avamatkal Lõpe–Paimvere lõigul. Foto Edit Kannel.

Madratsiga üle kubermangu piiri

Paimvere–Rammuka 25km lõiku läbis samuti enamjaolt Saku valla matkajatest koosnev grupp: Pilvi-Heli Vettik, Kadi-Liis Minn, Reigo Luurmees ja Tiit Tähnas.

Matka algus oli lihtne ja mõnus jalutus-käik mööda teid, kus lasime väikest vilet ja võtsime rahulikult. Esimesele lõikele minnes, üle kraavi ja karjamaa, leidsime maast murdunud sarve. Omakeskis arutasime, et ju oli tegemist Liivimaa lihavecisega.

Kui üks sakukate grupp lõpetas Paimveres, siis teine just sealt alustas. Etapi alguspunktiks paiknes üks mu-seaalne traktor. Foto Tiit Tähnas

Meie etapil oli ette nähtud ka üks jõeületus, mida plaanisime teha kaasa võetud täispuhutava madratsi abil. Enne jõeületuskohta aga saime jalad esimest korda märjaks üht väiksemat oja ületades. Jõeäärde jõudes kohtasime teisel kaldal seltskonda jalgrataste ja kaameratega, millest on võimalik vaadata klippi ETV EV100 lehelt.

Kui päikese välja tulles arutasime, et madratsiga üle jõe parvetamise asemel teeme hoopis kiire ujumise, siis lai jõgi ja talvine lumesadu muutis plaani endiseks. Seega, kasutasime üle jõe saamiseks madratsit, mida tõmbasime nööri abil edasi-tagasi.

Pärast jõeületust muutus maastik n-ö üsna aeglaseks. Alguses liikusime piki pehmet jõeäärt ja seejärel juba läbi soise, jätukikestega jahutatud metsa kiiremale teele. Teed mööda kulgev lõik läks üsna libedalt ja ka edasine järjekordne jõekallas osutus meeldivaks ja kiiresti läbitavaks. Lõpp kulges mööda sirgeid kruusateid, mis ei olnud kõige huvitavamad, kuid seal nägime kahte suurt põtra ning vahetult enne finišit ka kotkast puu otsast lendu tõusmas.

Niimoodi sai meie lõik piirist kustutatud. Oli väga tore ja mõnus matk ja vajaliku treeningugi saime tehtud.

TIIT TÄHNAS

Terviseid kobrastele

Kohaliku meistrimehe piiripost

Käisime meiega oma seltskonnaga: Erki Erm, Marge Erm, Sven Liivand ja Marika Tarvis kubermangu piiri kustutamas Kolu–Lungu vahelisel 22 km pikkusel lõigul. Lõigu esimene osa oli väga märg ja mudane ning jalad sai põlvini märjaks juba esimesel kilomeetril. Jõgede ületamisel oli meil palju tänu edasi anda usinatele kobrastele, kes olid kuhjanud hunnikutesse ohtralt puid, mida sai sillaks vormida. Mida lõpu poole, seda ilusamaks ja soojemaks läks ilm ja paremaks maastik. Lõpetuseks võib öelda, et sai näha Eestimaad tema täies hiilguses ja piir sai meie poolt ilusasti ära kustutatud.

ERKI ERM

Raplamaal „natuke teistmoodi“ matkarajal

Meie grupis oli 5 liiget – Tarmo Tarlap, Erik Tammsoo, Age Tammsoo, Marko Laas ja Eike Laas. Etteantud marsruut oli Nurme–Pallika, mis asus Rapla vallas, Järvakandi ja Enge vahel. Piirkond oli meile täiesti tundmatu ja see just tegigi ettevõtmise põnevaks.

Distants oli 14,1 km, mille läbimist eeldasid korraldajad 3 tunniga. Esimesed paar kilomeetrit tundusidki väga lihtsad, enamik ajast kõndisime metsamasinate poolt lagedaks tehtud oja kaldal. Lõpuks jõudsime mahajäetud talukohta, kust vana talumaja irvakil uksest paistnud esikuriul jättis mulje, nagu oleks peremees just korraks välja läinud. Lagunenud aida seinale toetus roostetanud Harkovi tehase jalgratas.

Taluhuovist alates jätsime tsivilisatsiooniga hüvasti. Metsaveokid siit edasi polnud läinud ning metsaalune muutus üha märjemaks, puud jäid kiduramaks ja üldpilt andis mõista, et liigume üsna märja ala suunas. Umbes 4. kilomeetril muutus mets ühtäkki pimedaks ja hakkas sadama tihedate piskeste helvestega lund ja tundus, nagu oleks detsembrikuu.

Metsaalune oli nüüd üksnes nagu suur tiik, milles kasvavate puude ümber olid tekkinud väikesed saarekesed. Neid mööda me liikusimegi ja aeg-ajalt pidime tegema ka mõned purded, sest lootus kuivade jalgadega lõpuni minna oli ikka veel suur.

Poolel distantsil asendusid väikesed saarekesed üha pisemate mätastega ja ei läinud kaua aega, kui sumasime juba põlvini vees.

5,5 tundi mättalt mättale hüppamist, läbi roostiku sumamist ja jõe ületamist – selline oli Nurme–Pallika vaheline Eesti- ja Liivima piir. Fotod: Tarmo Tarlap

Adrenaliin ja pidev kuivema teekonna otsimine ei lasknud aga külmal ligi kippuda. Liiklusime palju mööda kunagisi raielanke ja metsasihte, kuiva pinda leidis ka nendel vähe. Loodus aga vaheldus ja igav ei hakanud kordagi – rabamännikud, sookasikud, vanad raielangid, tihedad toomingavõsad ja kohati ürgsena tunduv segamets – Raplamaa loodus pakkus kõike.

Üks eredamaid momente oli Enge jõe ületamine. Aerofotol olnud truupi me ei leidnud ja pea 2 m sügavusse vette ujuma

ka ei tahtnud minna. Seega oli ainus võimalus improviseerida kaldalt leitud materjalist üks sild ja ületada selle abil jõgi. Saime sellega õnneks edukalt hakkama ja peale jõge jäi veel kilomeetri jagu metsateed kõndida. Planeeritud 3 tundi jäi siiski väheks, kuna olud olid metsas viimasel kuul palju muutunud ja seetõttu kulus teekonna läbimiseks 5,5 tundi. Kõik olid väga rahul selle „natuke teistmoodi“ matkarajaga ja seda võiks korrata millal iganes!

TARMO TARLAP

Saku Õlletehas tahab vältida igat tööõnnetust

Juba ligi kaks aastat on Saku Õlletehas tegeutsenud selle nimel, et ei juhtuks ühtegi tööõnnetust. Aastaks 2020 tahetakse jõuda null õnnetuseni kogu Saku emafirma Carlsbergi grupis.

Selle eesmärgi saavutamiseks on loodud töögrupid, kuhu on kaasatud kõik tööohutuse eest vastutajad. Töögrupid keskenduvad teemadele, nagu ohtlikud tegevused, tööohutuse poliitika ja süsteemid, tööohutusala kommunikatsioon, juhtide ja spetsialistide tööohutuse alane arendamine, tervis ja ohutus logistikas ja keskkonnavalased parimad tavad.

Näiteks esimese teema – ohtlikud tegevused – puhul küsitleti 10 aasta jooksul juhtunud tööõnnetuste kohta Carlsbergi grupi 45 000 töötajat. Analüüsi, kus toimusid tööõnnetused, mis seadmetega ja miks. Saadi kokku 10 kõige ohtlikumat tegevust ja asuti looma standardeid nende

ohutuks muutmiseks. Ohutuse suurendamiseks logistikas töötati aga välja liiklusstandard ja teavitati sellest kõiki töötajaid.

Kaks aastat aktiivset tegelemist tööohutuse teemaga on andnud häid tulemusi kogu Carlsbergi grupis. Saku Õlletehas on selle ajaga tööle rakendatud isikukaitsevahendite standard, liiklusstandard, ohutusauditite programm, märgistamisstandard ning põhjalik töötervishoiu ja tööohutuse hindamise programm (Shape-programm).

Tänavu on üks suuremaid eesmärke muuta tööohutus nähtavaks. Elalkõige selleks, et töötajatel püsiks ohutud töövõtted mees igal hetkel, mil nad tööl on. Mai teises pooles saavad neist tegevustest aga osa ka kõik inimesed, kes Sakus meie tehasest mööduma juhtuvad. Plakat „Null tööõnnetust“ ei jää märkamata.

RIHO EVENDI

Saku Õlletehase tööohutuse spetsialist

2016. aastal sai Saku tehas auhinna „Parim parendaja 2015“ – edukaim tööohutuse valdkonna parendaja Carlsbergi grupi 27 Lääne-Euroopa tehase seas. Tänavu ootab ees 0 õnnetuse kampaania.

Lõpukell

20. aprillil kõlas 31 Saku gümnaasiumi abiturientide nende viimane koolikell – üheteistkümnendikud panid igaihele tunnustuslindi üle öla, õpetajad ütlesid head sõnad teele kaasa ning üheskoos istutati koolimaja õuele männipuu ja tehti pilti.

39. lennu juhataja Maret Rinne ise loomustas oma õpilasi kahe märksõnaga: muusikal ja kodused põhjused.

„Viimaste aastate muusikali tuumik on koosnenud just neist õpilastest ning nad on olnud selles supertublid nagu ka selles, et leiutada põhjuseid, miks nad ei saa kooli tulla,“ selgitas ta märksõnu lahti ning lisas, „tegelikult on nad olnud ikka väga tublid, nii koolitöösse puutuvast kui ka väljaspool kooli.“ SS

Kajamaa – suurte eesmärkidega väike kool

Kätlini ja Veera lugu

Kajamaa Meie käest küsitakse tihti, mis kool on Kajamaa Kool, kes seal õpivad ja mida nad seal üldse teevad. Seal õpivad tavalised lapsed, kes vajavad vahel abi õppimisel ja kes ei saa suures kollektiivis hakkama. Õpivad tavalise riikliku õppeprogrammi järgi (RÕK). Väikeste klasside tõttu saab õpilane aga rohkem tähelepanu ja individuaalsemat lähenemist. Samuti on võimalik õppida lihtsustatud õppeprogrammi järgi (LÕK).

Veera lugu:

Minu 2 last käivad Kajamaa Koolis. Tütar, kes on erivajadustega, õpib 8. klassis ja õpib LÕKis. Ei õpetada paelu siduma ega trükitähtedega oma nime kirjutama. Tavaline õppeprogramm on kohandatud nii, et saab arvestada tema eripärasid, kõne- ja suhtlemisprobleeme. Temagi igapäevases koolitöös on olemas kontrolltööd ja referaatide tegemised.

Meie peres kasvavad kaksikud poisid, kes on 12-aastased ja käivad 5. klassis. Kui poisid läksid kooli, pidime langetama meie jaoks raske otsuse: ühe poisi keskendumisvõime ja logopeedilised probleemid olid suured. Andsime endale aru, et suures kollektiivis oleks tal teistega raske sammu pidada ja õppimine ei läheks nii ladusalt. Ja nii läkski, et üks kaksik alustas õppimist Saku algkoolis ja teine Kajamaa Koolis. Siiani ei ole ma pidanud seda otsust kahetsema. Mõlematel poistel läheb hästi, mõlemad on rahul oma koolielu ja õppimisega.

Kuna võrdlusmoment on olemas, siis oskan öelda, et mõlemad õpivad ühe ja sama õppeprogrammi järgi, isegi õpikud on samad. Vahe on ainult selles, et Kajamaa Koolis on õpetajal rohkem aega ja võimalusi tegeleda õpilasega individuaalsemalt. Oluline on ka sealne tugev tugisüsteemivõrgustik, millest on suur abi nii õpilasele kui ka lapsevanemale.

Olen Kajamaa kooliga olnud seotud 9 aastat. Jälgin hea meelega selle kooli arengut, mis on olnud märkimisväärt. Viimastel aastatel on hakanud võtma ilmet koolimudel, kus tugisüsteemil on oluline roll ja eritähelepanu saab iga õpilane. Peale kooli lõpetamist lähevad need lapsed edasi õppima ja saavad arvestatavaks jõuks tööturul.

Võin öelda, et minu lapsed ei käi koolis, vaid õpivad koolis.

Väljatõste: Võin öelda, et minu lapsed ei käi koolis, vaid õpivad koolis.

Kätlini lugu:

Minu laps on 12-aastane ja käib Kajamaa kooli 6. klassis. Tal on keskendumishäired ning on diagnoositud autismispektrihäire, seetõttu vajab ta hariduse omandamisel individuaalsemat lähenemist.

Esimesed kaks ja pool aastat õppis laps Saku Gümnaasiumis, kuid kuna õpetajatel ei jätkunud aega eraldi ühe lapsega tegelemiseks, oli teadmiste omandamine raskendatud. Koostöös õpetajatega hakkasime otsima alternatiive. Kuna Saku vald on

loonud erivajadustega lastele kooli, ei olnud valik kuigi raske. Tutvunud kooli kodukorra ja õpetajatega, valisingi ma lapsele edaspidiseks õppeasutuseks Kajamaa kooli. Minu jaoks oli oluline, et laps saaks endiselt ise kooli ja kodu vahel liikuda.

Alguses oli muutus loomulikult raske ja seda just minu enda jaoks. Kuid nähes, kuidas lapsele see muutus meeldis ja mõjus – ta on rahulolev, talle meeldib koolis käia ja ka õppimine sujub –, on mul hea meel tõdeda, et selle otsuse kolm aastat tagasi tegin.

Kooli ja kodu vaheline koostöö on hea, lapsega suheldakse ja lähtutakse individuaalsetest vajadustest, klassis õpib 4–5 last, mistõttu õpilase ja õpetaja kontakt on lihtsalt saavutatav.

31. mail on Kajamaa Koolis Avatud uste päev. Tulge kindlasti uudistama, mida huvitavat pakub see meie valla väike kool, suurte eesmärkide ja abivalmidusega.

Kätlin Lehe ja Veera Sepp

Pronkskirves Kajamaa küla põllult

Aareteotsija Egert Klaas leidis eelmise aasta kevadel Kajamaalt ligi 3000aastase pronkskirve.

„Lootsin leida 19. sajandi münte, mida ka leidsin, kuid lisaks sellele tuli välja kesk-aegne pistoda nupp, esimese vabariigi aegne kuldsõrmus ja 3000 aastat vana pronkskirves. Põllul käisin kaks päeva ja veetsin seal 6-7 tundi. Kirves tuli välja pärast teist otsingutundi,“ räägib oma hea tuttava põllul aardeid otsinud Egert, kel on plaanis koos Tartu Ülikooli teadlastega leiukohta naasta, tegemaks kindlaks, kas kirves on juhuleid või on seal koguni pronksiaegne asulakoht. Haruldase pronkskirve leidis mees Suuresöödi talu maadelt metallidetektor abil.

Detektorismiga puutus Egert esimest korda kokku Iirimaal elades, Eestis on ta sellega hobi korras aktiivselt tegelenud 2012. aastast. Viie aastaga on Saku vallast pärit mees maapõuest välja kaevanud nii viikingiaegset hõbedat kui rooma münte, kuid põnevaimaks leiuks peab ta ise just seda viimast, oma kodukandist leitud kirvest, mis on ka tema vanim leid.

„Aastate jooksul olen leidnud palju põnevaid asju, enamiku neist olen restaureerinud ja konserveerinud ning koduse muuseumi formaadis eksponeerinud.

Paarkümmend kultuuriväärtusega muinasaegset ja vanemat eset olen riigile üle andnud. Olen leidnud nii kulda kui hõbedat, vanu tarbeesemeid, militaari, paarsada tsaari- ja rootsiaegset vaskmünti, erinevaid ehteid ja kinnitusedetaile,“ loetleb Egert, kelle sõnul on aareteotsimine väga aeganõudev hobi. „Viimati sõitsin pika maa Kesk-Eestisse muistsesse külla, kus sõbraga 5 tundi ringi mütates ei leidnud mitte midagi.“

Egerti sõnul on antud hobiga tegelemiseks kaks hooaega - kevad ja sügis. Talvel on maa külmunud ning suvel taimestik liiga kõrge,“ räägib mees, kel on korralikule aardekütile kohaselt Muinsuskaitseameti luba detektor kasutamiseks kultuuriväärtusega esemete otsingul. Loa saamiseks tuleb läbi- ja vastavateemaline koolitus.

„Otsinguluba väljastatakse igaks aastaks eelmise aasta otsinguaruande põhjal. Aruandesse tuleb märkida üles kõik leiud, mis aasta jooksul on maapõuest välja tulnud, koordinaadid, leiukohad kaardil ning pildid esemeist. Ilma loata detektoriga ringi jalutades tehakse päris korralik trahv,“ ütleb Egert ja lisab, et lisaks peab olema otsimiseks ka maaomaniku luba.

VICTORIA PARMAS

Muinsuskaitse ameti 3000 aasta vanuseks hinnatud kirves tuli välja sügisel künatud põllult, u 10 cm sügavuselt. See on tüüpiline noorema pronksi-aja putkkirves, mille vanuseks tuvas- tas Muinsuskaitseamet radiosüsiniku meetodit kasutades u 850 aastat eKr.

„Kirve pikkus on 6,5 cm, kaarja tera laius 3,6 cm ja kaal 66 g. Mõlemal labal on teatud määral jälgitav reljeefne ornament. Putkkirveid on koos Kajamaa leiuga Eestist kokku 17, igaüks omamoodi. Eestist väljastpoolt on sellise kuju ja sarnase ornamendiga kirveid teada Mälari järve piirkonnast, Ölandilt ning Lõuna-Taanist, arvukalt on neid leitud Gotlandilt ja Põhja-Poolast. Kajamaa küla maadelt avastatud pronkskirves on kõrge kultuuriväärtusega haruldane leid, mis vajab säilitamist arheoloogia teaduskogudes,“ ütleb kirvest uurinud teadlane Kristiina Paavel oma ekspertiisikokkuvõttes.

Saku saab endale maamärgi - Vääna jõe käänulise pingi

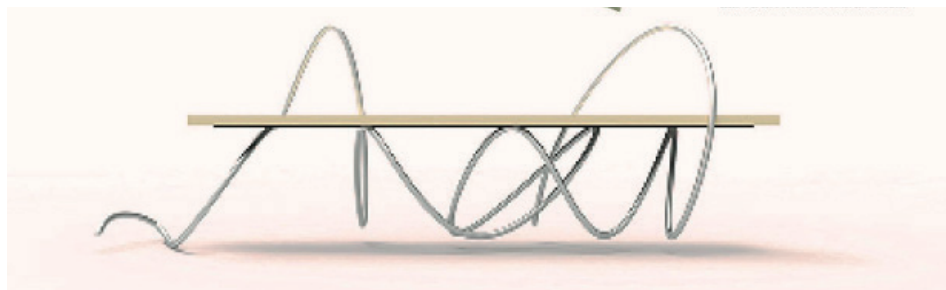
Rahvusvaheline Lions Klubide Organisatsioon tähistab 2017. aasta suvel oma 100. juubelit. Eesti piirkond tähistab juubelit kampaaniaga „100 pinki Eesti heaks“. Saku lõviklubi kuulutatud ideekonkursile sobiva istekoha leidmiseks laekus 20 tööd, mille hulgas valisid Saku lõviklubi komisjoni liikmed ja vallavalitsuse esindajad välja kolm paremat. Lõpliku valiku langetas klubi aprillikuu koosolekul. Valituks osutus Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskonna tudengite Anni Kotovi ja Helena Rummo kavand „Vääne“.

„Pingi idee on luua istumine, mis oleks uudne ja pilkupüüdev oma vormilt ning samas sobituks looduse keskele. Pingi vormi idee sai alguse Saku valla kaarti ja eelkõige Vääna jõe osa uurimisest,“ ütlevad autorid oma töö selgituses. Nii kujuneski pink, mille jalg väänleb nagu Vääna jõgi. Looduslähedane vorm tekitab tunde, justkui kasvaks pink välja otse loodusest.

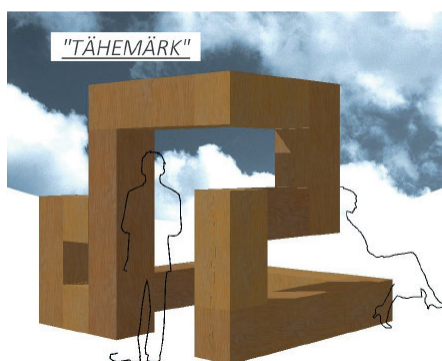
Paigalduseni loodame jõuda suve teises pooles.

ENN LÄÄNEMETS

Saku lõviklubi pressisekretär

„Vääne“ on kavandi autorite kunstiakadeemia arhitektuuritudentide Anni Kotovi ja Helena Rummo nägemuses tehtud veekindlast liimpuidust ja painutatud terastorudest.

II koht - ajendatud lõvi tähtkujust

Kuhu „Vääne“ paika pannakse, pole veel selge.

Täiskasvanud õppija nädal 2017. aastal

Täiskasvanud õppija nädal (TÕN) on üle-eestiline täiskasvanuharidust populariseeriv ja õppimisvõimalusi tutvustav ettevõtmine, mis fookuseerib elukestva õppe, tuues keskmesse inimese oma õppimise ja arenemisega.

2017. aasta on kuulutatud oskuste aastaks, mille raames väärtustatakse (kutse) oskusi, meisterlikkust ja elukestvat õpet Eesti ühiskonnas. Tähelepanu pööratakse oskuste ja kogemuste omandamisele ning enesetäiendamisele. Üksteisele õpetamine ja üksteiselt õppimine seob inimesi ja põlvkondi.

Selle aasta TÕNi üleskutse „Õppimine seob põlvkondi“ annab võimaluse kõigil oma kogemusi ja oskusi üksteisega jagada ning tunda rõõmu koosolemisest ja -tegemisest.

Kuna õppida pole kunagi hilja, on harridusse tagasipöördumine või oskuste, kogemuste omandamine, jagamine tihti seotud hoiakute ja tahtmisega, sidusrühmade teadlikkuse ja toetusega.

Märka ja tunnusta

Selle aasta täiskasvanud nädala raames 19.–26. oktoobrini tunnustatakse meie maakonna tublisid inimesi ja

organisatsioone tiitlitega viies kategoorias: aasta õppija, aasta koolitaja, aasta koolitus-sõbralik organisatsioon, aasta õpitegu, aasta raamatukogu.

Nüüd on õige aeg selliseid tublisid inimesi, organisatsioone, tegusid märgata ja tunnustamiseks esitada. Tunnustusesildised tuleb esitada 15. maiks!

Selleks on kaks võimalust:

- Täida ankeet, mille leiad aadressilt <http://www.andras.ee/et/node/413> tekstifailina ja saada see anne.martin@harju.maavalitsus.ee võib saada ka aadressile andras@andras.ee.
- Esita kandidaat veebikeskkonnas, mille leiad samuti aadressilt <http://www.andras.ee/et/node/413>, kaudu.

Vaata tunnustamise reeglimenti aadressilt www.andras.ee.

2016. a tunnustati Saku Vallaraamatukogu tiitliga parim Harjumaa aasta raamatukogu.

Märka sinagi oma kõrval tublisid inimesi, oma valla asutusi ja organisatsioone, kes vääriksid tunnustamist ja esita kandidaat enne 15. maid!

HELI VEERSALU

Vallavalitsuse hariduse peaspetsialist

Nelja kuuga pagar-kondiitriks ja toitlustustöö korraldajaks

Tallinna Erateeninduskoolis alustab aprillis ESFi projekti „Tegus algus!“ toel õppetööd 2 õpperühma: pagar-kondiiter ja toitlustustöö korraldaja. Õpingud on tasuta ja õpperühmad väikesed – 8–12 õppijat rühmas.

Õppima asuja peab olema 16–29aastane, töötu ning omama kas põhi-, gümnaasiumi- või kutseharidust.

Projekti osalejatele pakutakse nelja kuu jooksul nii teoreetilisi kui praktilisi erialakoolitusi, erialast keeleõpet ja karjääriala nõustamist.

Koolipõhisele õppele järgneb tööpraktika toitlustusettevõtetes. Pagar-kondiitri õppekaval õppijad läbivad praktika parimates ettevõtetes, nagu kohvikus Lyon,

Mademoiselle, Pagaripoisid ja Komeet ning hotellides Radisson ja Svissotel.

Toitlustustöö korraldaja õppekava on uus, lähtub kelteri kutsestandardist ja annab õppijale valmisoleku töötada kohvikutes ja restoranides administraatori või vahetuse vanemana (superviser).

Õpitakse töökorraldust, personalitööd, toitlustusettevõtte tootearendust ja turundust, toitlustamise aluseid, klienditeenindust, protokolle, etiketti jne.

Õppetöö on Tallinnas aadressil Sõle 3 (praktiline õpe) ja kesklinnas Parda 6 (teoreetiline õpe).

LIIA HOKKANEN

projekti koordinaator

Kiisal-Sakul jälle juures oma pill

Kui külad ja linnad teevad Eestile 100. sünnipäeva puhul kingitusi, siis juhtub ka vastupidi. Nii Saku kui Kiisa said Eesti Vabariiki 100 algatuse „Igal lapsel oma pill“ taotlusvoorst raha pillide ostmiseks.

Kui Saku muusikakool sai 10 000 eurot tiibklaveri ostmiseks, siis Kiisa rahvamaja saab 400 euro eest soetada elektrikitarr ja

kitarri efektiploki.

Tänavu saavad 208 huvioõppeasutust ja lasteada üle Eesti soetada endale uusi pille, kokku toetatakse 726 uue pilli ostu 232 990 euro väärtuses. Koos eelmise aastaga on Eesti 100. sünnipäeva puhul laste ja noorte muusikaõppesse jõudmas riigi, ettevõtjate ja heade inimeste abiga juba üle tuhande

Saku õpilaste viimane projektikohtumine toimus Itaalias.

Rahvusvaheline projekt “Teaching matters” ehk õppimine loeb

Kahel viimasel õppeaastal on meie kooli õpilastel olnud võimalus kaasa lüüa rahvusvahelises projektis “Teaching matters” („Õpetamine loeb”). Projekti osalesid eestlased, hollandlased, poolakad ning itaallased. Projekti idee oli võrrelda haridussüsteeme ja selgitada välja, kuidas erinevates riikides õpetatakse. Projekti lõpuks pidid erinevate riikide õpilased leidma koos parimad õpetamisviisid ja tegema ettepanekud haridussüsteemide muutmiseks, et õpilastel oleks tore koolis käia.

Viimane kohtumine toimus Itaalias Busto Arzizio linnas. Kohtumisest võttis osa 10 õpilast ja õpetajat. Kuna elasime kohalike juures kodudes, siis saime inglise keelt rääkida hommikust õhtuni. Viie päeva jooksul tegime ajurünnakuid ja esitlusi. Saime osa ka kohaliku riigi kultuurist, vaatamisväärsustest ja muidugi Itaalia köögist. Meie lemmik oli jäätis! Ja ega ilma lahkumispöeta saanud keegi lahkuda. Kuid kus naeru, seal ka nuttu – lahkumispäeval oli nii mõnelgi pisar silmis.

Oleme väga tänulikud sellise võimaluse eest, kuna see andis meile uusi mõtteid, ideid, projekt avardas meie silmaringi. Mis kõige olulisem, oleme saanud palju uusi sõpru ja mälestusi, mis kunagi ei kao.

HELIS MOSONA

Saku Gümnaasiumi 8b kl õpilane

muusikainstrumenti. 2016. aastal eraldatud 750 euro eest saavad Kiisa rahvamaja bändi liikmed kasutada kitarri võimendit, elektrikitarr, kitarri võimendit ja basskitarri, Saku huvikeskuses saab lüüa 1000 euro eest trumme ja taldrikuid ning Saku muusikakoolis mängida 1000eurost tenor-saksofoni. SS

Romeo ja Julia lisaetendus mais

4. mail kell 19 on kõigil veelkord võimalik näha tänavust Saku gümnaasiumi muusikali "Romeo ja Julia".

Muusikal on inspireeritud 2006. aastal Nuku- ja Noorsooteatris lavastunud samanimelisest muusikalist, kus armastuse ja vihkamise lugu jutustati kaasaja võtmes. Gümnaasium kohandas muusikali kooli võimetele ja võimalustele ning etendas 11.-13. aprillini.

Muusikali peaosades säravad Kristjan Kõva (Romeo) ja Johanna-Elise Kabel

(Julia) rollis. Teistes osades mängivad Karl-Thomas Kallasmaa, Rasmus Nurmetalu, Laura-Liis Ulst, Henri Petrutis, Alexandra Katariina Org, Emili Järv, Ellinor Raudsepp, Margus Kaiva, Sten Ärm, Anna-Liisa Sootalu, Karl Nurme, Johannes Ots, Robin Org ja paljud teised andekad Saku Gümnaasiumi õpilased.

Ühesõnaga Romeo ja Julia armastuse müüti ja tragöödiat kahest vaenutsevast perekonnast saab ühe korra veel näha.

SS

Henri Petrutis miljonärist onu rollis

Kristjan Kõva alias Romeo

Romeo sõbrad ja vale Tutto del Amored. Fotod: Anton Noor

Eesti Kultuurkapitali tunnustuspreemia Saku puhkpilliorkestri juhile

Eesti Kultuurkapital tunnustas puhkpilliorkester Saku dirigenti Ants Reinholdi (pildil) silmapaistva töö eest 1000eurose preemiaga.

Ants Reinhold töötab Saku vallas (Saku Muusikakoolis) aastast 2008, mil ta võitis puhkpilliorkester Saku juhtimise üle maestro Jaak Kingalt. Ants teeb oma tööd alati pühendunult, olles nõudlik, kuid samas sõbralik, et tulemus ikka kvaliteetne ja muusikasõpradele nauditav oleks.

Tema taktikepi all kõlab kaunis puhkpillimuusika nii riiklikel pidupäevadel kui ka teistel olulistel üritustel Saku vallas, elavdades ja rikastades kohalikku kultuurielu.

Palju õnne, Ants!

Saku Muusikakool

Sandro Lohk võitis Harjumaa lauluvõistlusel 3-4aastaste poiste vanuserühmas esikoha, juhendaja Leevi Kaustel. Foto Kaur Lohk

15 aastat elu esimese päris maalinäituseseni

Eestlasest Hispaania kunstnik Monica del Norte ja Sandra Serena Sulin näituse avamisel Hispaania vanas kindluses Castillo de la Duquesas. Fotod: Walter Sulin

Näituse plakati ehtinud Sandra töö.

Kui pikk on tee esimese päris maalinäituse-ni? Kindlasti on see igauhel erinev. Sandra Serena Sulinil kestis teekond 15 aastat, kulutas kuhjade viisi pliiatseid ja päris lõpus tuli veel sõita kaugele maale, kus rõdu peal möirgavad kilosid konnad, puu otsas kraaklevad datliseemnete pärast rohelised papagoid, tänaväärsed apelsinipuud kannavad korraga nii jasmiiinilõhnalisi õisi kui oranže pabulaid, kus linnasüdames 80 km/h sõitmine ei ole mingi patt, kus tänav lõpus korjatakse tüümiani ja imelisi asju juhtub igal teisel sammul.

See tee võinuks pikemgi olla, aga möödunud sügisel lühendas Sandrale seda teed Monica del Norte, eestlasest Hispaania kunstnik, ettepanekuga teha ühine näitus. See oli julge pakkumine, sest näitusekõlbulikke töid oli siis veel väga vähe, aga visandite järgi võis aimata potentsiaali. Talv läbi pingutusi ja märtsi alguseks oli Sandral näituse materjal valmis. Oli valmis koolitööde, tellimustööna tehtud joonistuste ja kunstiolümpiaadi võidutöö kiuste.

Näituse paigaks oli Hispaania päikeserannal elava Monica del Norte kodukoha lähedane galerii tuhandeaastasest mauride kindluses. Et koos näitusega toimus ka väike kunstillager, siis sõitis koos Sandraga sinna ka Anni Annus. Vastuvõtjal oli vähe tingimusi – tulijatel peaks olema kunstikogemus ja huvi ning nad ei tohi viriseda pidevalt toidu teemadel nagu moodsatel lastel tavaks.

Hoolimata kohaliku kunstniku põhjalikule reklaamile, infole uudistesaadetes ning Sandra osalemisele enne avamist kohaliku raadio tunnis otsesaates oli Sandra kõige

suurem mure – kas keegi üldse näitusele tuleb? Näituse avamisel ei olnud rahvast murdu nagu Hispaania ferial, aga neid oli ikka päris palju, sealhulgas ajalehe esindajad ja televisioon.

Ootamatu ja huvitav oli näha vanemas keskeas inimesi pool tundi või kauemgi ühtainust joonistust uurimas ja omavahel väga keeruliste sõnadega kommenteerimas. Õeldi ka palju kiitvaid sõnu. Esimene Sandra pilt osteti Londoni erakogusse. Kokku osteti viis tööd ja need läksid Malaga, Londoni, Singapuri ja Eesti erakogudesse. Näitus oli avatud kolm nädalat.

Näitus avati küll 24. märtsil, kuid ettevalmistuste tarvis sõitsime kohale nädal varem. Põhirõhk oli küll kunstil, külastasime oma võõrustaja tuttavate galeriisid ja kunstikohvikuid kõige imelisemates paikades ning uurisime saja aasta taguste Hispaania naturalistide imetöid Picasso ja Thysseni muuseumides, kuid jõudsime ka eri paigus ringi vaadata.

Käisime Julius Caesarilegi tuntud vesiravi allikal, veetsime ühe päeva Gibraltari kaljul turnides ja pääsesime napilt ahvide kiusamisest. Anni oleks nad äärepealt jäätisest ilma jätnud, Sandrale tahtsid kotti pugeda.

Nägime hulga maalilisi mägilinnu ja kindlusi, mitut laata. Käisime nii kõrge mäe otsas, et saime kotkaid pealtvaates imelda. Raske on uskuda, et autost 10 sammu kaugusel on võimalik päeva ajal udusse eksida. Ei usu aga nii meiega pilveudus juhtus. Kuna oli apelsinide hooaeg, siis käisime neid talust toomas ning neid kulus meil kastikaupa, nii nagu kohalikke maasikaid ja

mangosidki.

Silma jäi ka kohaliku omavalitsuse prügiveokorraldus – linnas, kus meie elasime, inimestele prügiveo eest arveid ei esitata, aga prügikaste tühjendati kaks korda päevas, ära veeti ka haljastusjäätmek ja need suured asjad, mis prügikasti ei mahu (mööbel jms). Ja isegi tuhk prügikastis ei ajavat prügifirmat marutama.

Ja oligi aeg tagasi sõita. Kui keegi sinna kanti satub, siis teadke, et kümme päeva on liiga lühike aeg – see kulub iseenesest ära, plaane teha ei tasu.

VALTER SULIN

Esimene Sandra pilt osteti Londoni erakogusse. Kokku osteti näituselt viis tema tööd.

Prantsuspärane emadepäevakingitus Saku Mandoliinidelt

Emadepäev on eriline igal aastal, kuid seekord on see päev topperilise, kuna just 14. mail toob orkester Saku Mandoliinid kuulajate ette romantilise ja kevadvärske kontsertkava prantsuse meloodiatest. Kuulda saab kõige kuulsamaid ja kaunimaid palasid, mis manavad silme ette Pariisi ja prantslasliku elurõõmu.

Kontserdi teevad erakordseks meie orkestri külalissolistid Erkki Otsman ja Ivi Rausi-Haavasalu. Mõlemad lauljad on üdini frankofiilid, mis tähendab seda, et nende esituses kõlavad Prantsuse laulud täpselt nii, nagu nende viiside kodumaal. Erkki Otsmani võib pidada Eesti kõige stiilsemaks

prantsuse šansoonide esitajaks – tema repertuaar on väga lai ja kogemus rikkalik. Lauljatar Ivi Rausi-Haavasalu tegutseb jazzi valdkonnas, ta on välja andnud kaks plaati ning esitab samuti väga meelsasti just prantsuse hõnguga muusikat. Loomulikult pole prantsuse muusikat võimalik ette kujutada ilma akordionita. Nii tuleb kolmanda erikülalisena lavale akordionist Anastassia Varlõgina, kes lihvib oma oskusi parasjagu muusikaõpingutel Leedus.

Saku Mandoliinid tuli kahe aasta eest Saku publiku ette kevadvakavaga, kus orkestri ja kolme tenorisolisti esituses kõlasid itaalia laulud. Programmi saatis edu ja orkester on seda muusikat

esitanud veel mitmel pool Eestis, näiteks Haapsalu kuursaalis, Viljandi Hansapäevade pealaval ja Tallinna Mustpeade Majas. Loodame (ja oleme salamisi kindladki), et meie prantsuse põimikut saadab samasugune menu.

Lisaks emadepäevale on 14. mai ka Edithi nimepäev. See on õnnelik kokkusattumus, sest loomulikult ei saa me mööda minna kuulsast “Pariisi varblasest” Edith Piafist, kelle üks tuntumaid laule “La vie en rose” kõlab kontserdi finaalina.

Kontsert “C’est si bon!” (“See on nii hea”) on kulminatsioon Saku Mandoliinide edukale-tegusale hooajale 2016/2017. Andsime palju kontserte ja

võitsime Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi galal ootamatu tunnustusena ka aasta rahvamuusikakollektiivi tiitli. Sügisel tähistame orkestri viiendat sünnipäeva, kuid enne seda ootab ees veel arvukalt esinemisi ning traditsiooniline Saku Mandoliinifestival, mis leiab aset 17. ja 18. juunil.

Sellest teavitame veidi lähemalt siis, kui suur suvi käes. Praegu aga viimistleme oma kava “C’est si bon!” ning ootame vanu ja uusi sõpru meie tasuta kontserdile, mis toimub Saku Valla Maja saalis 14. mail kell 17.

Joosep Sang
Orkestri Saku Mandoliinid
kunstile juht

Saku laululapse konkurss Las Laps Laulab 2017

9. aprillil toimunud Saku valla laste lauluvõistlusele Las Laps Laulab oli registreerunud 53 last, keda juhendas 8 lauluõpetajat. Esimest korda lauluvõistluse ajaloos olid 3-4aastaste laste rühmas ainult poisid. Kõige rohkem osalejaid oli 7-9aastaste vanuserühmas – 19 last.

Laulupäeva ilmestas hea, armas, positiivse meeleoluga ja igati professionaalne päevajuht Merli Rosar Merros Stuudio. Iga esinejat tänati kommenteerides ja tänukirjaga.

Žüriiliikmed olid Eesti ooperilaulja Kristel Pärtina, laulu lektor Sirje Medell ning Saku muusikakooli õpetaja ja naisansambli Sakutarid juhendaja Urmi Sinisaar.

Žürii oli oma hinnangutes enamasti ühel meelel ja otsused sündisid rahulikus meeleolus. Oma vanuserühma võitjad pääsesid edasi Harjumaa Laululaps ele.

Publikulemmik sai lisaks aukirjale perepäasme Mustkunstitaatrikse. Uhked auhinnakingitused panid välja Saku Lõviklubi, Teet Lilleorg,

Basseinitehnika OÜ, Smartprint OÜ, Betoonimeister OÜ ja Avantirent OÜ.

Kiidusõnu jagus ka helitehnikule – Alari Volfile ning teistele korraldajatele Sirle Erikule, Laura Tellingule, Raul Laugenile ja Aivar Hindrekole.

Las Laps Laulab 2017 võitjad

3-4aastased poisid: (tüdrukuid ei olnud) SANDRO LOHK, juh Leevi Kaustel.

5-6aastased poisid: SANDER LAAS, juh Maimu Hint.

5-6aastased tüdrukud: RONJA KOKK, juh Aili Brett.

7-9aastased poisid: TANIEL KÜTARU, juh Anne Adams.

7-9aastased tüdrukud: LEE URB, aitas Lana-Maria Peterson.

10-12aastased poisid: TREVOR TARTO, juh Aili Brett.

10-12aastased tüdrukud: HANNA CAMILLA KADARIK, juh Taisi Pettai.

13-15aastased tüdrukud: NORA LIISA SUISLEPP, juh Aili Brett
MARIA MÄND

Saku Jäähoki Klubi edukaim hooaeg – kuld ja hõbe

Saku Jäähoki Klubi tegi sel hooajal tugeva arenguhüppe, mille krooniks olid Saku ON ICE I meeskonna HHL-i meistrivõistluste kuldsed medalid ja Saku ON ICE II meeskonna hõbedased medalid. Kui kõrvale panna veel EMSL Jõud talimängudel saavutatud pronksmedalid, siis on see läbi ajaloo edukaim hooaeg meie klubi ajaloos.

Oleme kaks hooaega treeninud kogenud mängumehena kodu- ja välismaal kogemusi omandanud ja ka treeneri kutseoskustega mängiva I meeskonna kapteni Kaupo Kaljuste juhendamisel.

Sel hooajal osale esimeses kõige tugevamas grupis 4, II tugevusgrupis 6 ja kolmandas 8 meeskonda.

Et esimeses grupis oli hooajal vähem võistlusmänge (15), siis selgus selles grupis paremusjärjestus juba märtsis. Saku ON ICE I meeskonnal õnnestus tihedas ja üsna võrdses rebimises saavutada esikoht.

Saku duubelmeeskond oli tänu püsivale koosseisule hooaja kahes esimeses ringis meile endalegi üllatavalt tulemuslik. Kahes

esimeses ringis toimunud 14 mängu kohta kogunes vaid kaks kaotust ja üks viik. Kolmandaks ringiks valmistusid vastased meiega kohtumisteks senisest hoolikamalt ja seetõttu olime enne viimast ja otsustavat hokilahingut saanud tabelisse veel ühe kaotuse ja 2 viiki, mis tähendas seda, et otsustaval viimasel mängul oli meil eelmise aasta alagrupi võitja Volume Design-i ees vaid napp ühepunktiline edumaa.

Kulla saamiseks piisanuks teoreetiliselt meile isegi vaid viigist. Vist seetõttu oligi meeskonnal ärevusvärin sees, mistõttu jäime otsustavas mängus kohe esimese poolaja alguses kahepunktisesse kaotusseisu. Teisel poolajal olime küll kaks korda üks ühele rünnakul vastamisi vastase väravavahiga, kuid need olukorrad ja muud pealiskid vastase värava suunas suutsid meid viia vaid ühe auväravani.

Märtsi lõpus viisime läbi ka turniiri „Saku vald 150“, kus esimese koha saavutas Saku vallas asuva logistikaettevõtte DSV meeskond. Teiseks jäi Saku ON ICE

valgetes särkides mänginud meeskond ja kolmandaks Saku ON ICE sinistes särkides mehed. Neljandale kohale jäid külalised Mulgimaa pealinnast Viljandist.

Sellega ei ole meil hooaeg sugugi veel lõppenud, nii täiskasvanute kui ka laste treeningud jätkuvad Škoda jäähallis mai lõpuni. Plaanis on osaleda veel sõpruskohtumisel Soome Virra piirkonna harrastajatega ja osa meie meeskonna liikmetest plaanib külastada kunagist vennasvabariiki Valgevenet, kus toimub iga-aastane harrastajatele mõeldud jäähokiturniir Minsk Cup 2017, kus on meil aastast 2014 ette näidata hõbemedalid.

Täname meie fänne ja selle hooaja toetajaid SAMATit, Saku Õlletehast, Saku vallavalitsust, Škoda esindust Laagris, Saue Autot, Lindrex Parketti, Premium 7-t ning soovime Saku valla sportlikule rahvale head suvespordihooaega. Kohtumiseni suvel Saku jääväljakul asuval petangiväljakul.

PEETER LEIDMAA

Porter Racingu 2017. aasta spordisündmused

2017. aastal alustame taaskord rohkete üritustega – tervelt kaheksa erineva tervisespordisündmusega – hooaega. Meie eesmärk on tuua nende spordisündmustega tervisespordi juurde eelkõige noori ja innustada ka täiskasvanuid rohkem liikuma. Kuni 18aastased (k.a) noored saavad kõigil meie üritustel osaleda tasuta!

6. mail on maastikurattasõbrad oodatud Eesti pikima traditsiooniga maastikurattaste kestvussõidule Saku 100. Kuigi täisdistants on 100 km, mis läbitakse 6 ringiga, on sündmuse moto läbi aegade olnud: „Sõida palju jaksad!“. Tulemuse ja koha saavad protokolli kõik vähemalt 1 ringi läbinud osalejad. Sõit toimub Saku rabametsas, kasutades ära aastate jooksul arendatud tihedat rajavõrgustikku. Trass on tehniline, oskusi ning füüsisist proovile panev.

6. mail alustab juba kuuendat hooaega ka Porter Racing Laste rattasari. Tegu on 4osalise minisarjaga kuni 14aastastele. Sõidud toimuvad nii ühis- kui ka eraldistardist erinevatel radadel Saku lähiumbruses. I etapp toimub paralleelselt Saku 100-ga Saku rabametsas. Järgmised etapid leiavad aset 1. juunil, 24. augustil ja 14. septembril. Iga etapi läbijale on väike meene. Kõikidel etappidel osalejad saavad viimasel etapil ka eripreemia.

7. mail toimub Saku Trail Run maastikujooks, mis on mõeldud neile, kel meeldib

joosta mitmekesises metsakeskkonnas – seni vaid rattasündmusel kasutusel olnud tehnilistel Saku raba- ja metsaradadel väljaspool enim kasutatavaid terviseradu. Võimalik on valida 16-km täisdistantsi ja poole lühema raja vahel.

20. septembril toimub taaskord Saku terviseradadel Eesti populaarseima maastikurattakrossisarja Škoda Kolmapäevakud finaalettapp ja pidulik lõpetamine. Kolmapäevakute eesmärk on maastikurattasõidu kui võistlusspordi tutvustamine. Oodatud on kõik jalgrattahuvilised, eriti aga sporditee alguses olevad noored. Kolmapäevakud toimuvad nädala sees pärast tööpäeva vabalt valitud ajal

eraldistardist (va finaalettapp).

7. oktoobril toimub heategevuslik spordisündmus Rahvusvaheline maastikurattapäev lastele. Rahvusvahelise Maastikuratta Assotsiatsiooni (IMBA) 13 aastat tagasi ellu kutsutud sündmuse eesmärk on kutsuda üles lapsevanemaid ja spordiaktivistte viima lapsi loodusesse maastikurattaga sõitma. Maastikurattapäev lastele on sportlik meelelahutus ette valmistatud rajal koos põnevate takistustega ja rattavalitsemist arendavate ülesannetega.

Lisainfo Porter Racing FB lehel ja www.porterracing.ee.

Kutsume kõiki liikumal!

PRIIT GRÜNBERG

Jalgratas on lapsele paras siis, kui harkisjalu, tallad maas, rattapulga kohal seistes jääb rattapulgani vähemalt paar sentimeetrit ruumi.

Lego jr liigas saavad ehtsa Lego kuldmedali kõik osalejad. F: Liia Tammes

Saku robootikud loomade hulluses

Robootika on üha enam populaarne ning algselt vaid ülikoolis õpetatud eriala on nüüd jõudnud ka lasteaeda. Selleks et lastel oleks võimalus oma töö tulemust teistega jagada, loodi mõned aastad tagasi lisaks ülipopulaarsele FLLle (ehk First Lego League) projekt nooremate jaoks - FLL jr.

See on 6-9aastastele lastele mõeldud praktiliste oskuste programm, mille eesmärk on tekitada ja arendada huvi teaduse ja ehitamise vastu.

Selle aasta näitusest võttis osa 7 Saku gümnaasiumi võistkonda, kes uurisid inimeste ja loomade vahelist koostööd. Saadi teada, kuidas elevant mesitarudega viljapõldudest ja puuviljaaedadest eemale hoida, mida teeb rästik, kuidas elavad põhjapõdrad ning kuidas saada mürgiste ämblike käest vastumürgi tarvis mürki. Samuti saadi teada, miks mesilane meile kasulik on.

Neli meeskonda oli esimese ja kolm teise klassi lastest. Selle ürituse mõtteks on sõbraliku koostöö õppimine ja ettevalmistus järgmiseks vanuseastmeks, kus algab juba võistlus, milles võitjad ei ole enam kõik. FLL Jr üritusel olid võitjad kõik, kes kohale tulid ja oma projekti teistele esitlesid.

Auhinnaks ehtne Lego kuldmedal, söögi-joogipakk turgutuseks ja tükk suurest ning uhkest tordist.

Sel aastal osales FLL jr üritustel üle maailma umbes 30 000 last 13 maailma riigist, Eesti osales selles karussellis neljandat korda. Eestist oli võistkondi üle 200 ja osalejaid ligi 1500 last koos juhendajatega. Tallinnas tehti lausa 3 ja Tartus 2 näitusevooru, sest kõik lapsed korraga poleks lihtsalt ära mahtunud.

Eesti ongi maailmas osalejate arvu suhtarvult riigi elanikesse suurim osaleja. Seega suur ja uhke üritus laste robootika- ja tehnoloogiaalase motivatsiooni tõstmiseks ning ettevalmistus „päris“ robootikaks ehk tulevasteks robootikavõistlusteks.

Saku lapsed olid oma tulemusega väga rahul ja veel järgmiselgi päeval jalutasid lapsed koolis oma säravkuldsete medalitega ringi. Siinkohal tahangi RoboKaru robootikakooli poolt tänada ja tunnustada kõiki väikeseid robootikuid, ja kaasatunud lapsevanematele samuti suur tänu, sest robootika on meeskonnatöö ja just kambavaimus peitub jõud.

LIIA TAMMES

Saku Maratoni 2017. aasta uued põnevad jooksud

Tänavu on MTÜ Saku Maraton plaaninud korraldada kaks suuremat rahvajooksu. Kevadine maanteejooks toimub 21. mail Saku-Tallinna vahelisel kergliiklusteel. Rada on ultrakiire – mööda siledat asfaldi ja praktiliselt ilma tõusuta. Hea võimalus tulla ja oma isiklik tippmark maha panna! Valida saab 5 ja 10 km distantsi vahel, huviliste olemasolul toimub ka lastejooks. Registreerida saab seekord sportos.eu portaali kaudu. Loodame lühema distantsi starti meelitada ka neid jooksjaid, kelle jaoks 10 km liiga pikk maa on.

Sügisel on aga kavas siirduda murdmaale ja teha ring peale Männiku järvele. Seega saab Saku ka oma järvejooksu, mis on veidi üle 9 km pikk, mille maastik on nõudlik ja liivane nagu liivakarjäärast võibki oodata!

Päev enne Saku kevadjooksu, 20. mail, katsetame Saku kevadlaada raames ka uut formaati ja anname huvilistele võimaluse proovida, mis tunne on läbida Õllemiili (distants 1 miil = 1609 meetrit). Ametlikud reeglid on üleval veebilehel beermile.com, registreerimine jooksule on avatud Facebookis. Kuna teadaolevalt on tegemist esimese sellelaadse üritusega Eestis, on ühtlasi tegemist mitteametlike Eesti meistrivõistlustega.

ESIMEST KORDA

Saku valla oma järvejooks, Eesti esimene õllemiili jooks ning öine orienteerumine.

Suured plaanid on ka orienteerumisspordi populariseerimise osas. Tellitud on Saku mõisapargi kaardistamine. Uut kaarti katsetame juba traditsiooniliste Saku kooli orienteerumispäevade raames. Samuti tahame anda võimaluse Saku rahvale proovida öist orienteerumist kodumõisa pargis.

REIGO LEHTLA

MTÜ Saku Maraton

Herneke tõi Päikesekillu lastele võidu

Päikesekillu lasteaia Karukella rühm võitis Räpina aianduskooli korraldatud „Liblikõielise“ loomingukonkursil esikoha. Võidu töid laste ja õpetaja Marit Aro meisterdatud lauamängud, kus ühes läheb herneke sugulastele külla ja kohtab teel erinevaid liblikõielisi ning teises lähevad proua Uba ja härra Hernes Liblikõiele külla.

„Herne liblikjas õis inspireeris väga

paljusid lasteaia- ja koolilapsi. Esindatud olid mitmed žanrid – luuletused ja jutud, pildid ja meisterdused, videod ja tantsud, pusled ja joonistused. Žüriil oli väga keeruline konkursi võitjat välja selgitada. Võistlus oli väga-väga tasavägine, mistõttu kõik, kes osalesid, on omamoodi võitjad!“ öeldakse konkursi kodulehel. „Auhinnalisi kohti andis žürii süüsi välja vaid kolm.“

SS

Eestlased 100 aastat tagasi Peterburis

8. aprillil tähistati Peterburi Jaani kirikus saja aasta möödumist ajaloolisest manifestatsioonist, mille lõpus anti Tauria palees Venemaa Ajutisele valitsusele üle märgukiri, milles nõuti Eestile autonoomiat. Kui tookordse sündmuse mõjukaks organisatsiooniks oli Petrogradi eesti seltside liit, siis seekord oli sündmusel kohal Peterburi kõrgkoolides õppinute seltsingu Piiterlased esindajad, kes andsid Peterburi Jaani kiriku fondi, Eesti Vabariigi peakonsulaadi Peterburis ning Eesti Kontserdi Peterburi Jaani kirikus korraldatud ajalooliste materjalide näitusele üle ühe ajaloolise foto.

ss

Peterburi 1917 – 40 000 Peterburi eestlase manifestatsioon autonoomia eest. Foto: Piiterlaste seltsing

Piiterlaste kõne 100 aastat hiljem

Tervitame teid Eestist Peterburi kõrgkoolides õppinute seltsingu Piiterlased poolt!

Enamik meist õppis Peterburis nõukogude ajal. Väga paljud meie seast poleks oma poliitilise päritolu tõttu (rahvavaenlase laps) iialgi saanud õppida Nõukogude Eesti kõrgkoolides. Peterburi andis meile lahkelt hariduse ja me saime osa suurest ajaloolisest kultuurist. Suur tänu kõige selle eest!

8. märtsil 1917 andis Ajutise Valitsuse peaminister vürst Lvov Vene Duuma liikmele Jaan Raamotile kirja nr. 5671,

millega volitas teda Eesti autonoomia seaduseelnõud valmistama ja temale esitada. Autonoomia seaduseelnõu valmis Eestis ja saadeti Vene Ajutisele Valitsusele kinnitamiseks.

Kuna kinnitamine viibis, siis 26. märtsil 1917. aastal algas siit Jaani kiriku eest esimene tulemuslik Eesti iseseisvumise üritus – ligi 40 000 eestlase manifestatsioon läbi linna Tauria paleeni. Tulemuseks oli, et Eestile anti autonoomia 30. märtsil 1917. aastal.

Neli aastat tagasi leidis üks meie seltsingu liikmete hulgast oma arhiivist ainulaadse foto eestlaste manifestatsioonist sada aastat tagasi. Konkreetselt seda fotot pole varem kuskil avaldatud.

Lugupeetud Jaani kogudus ja lugupeetud Peterburi Eesti Selts, lubage teile üle anda selle ainulaadse foto koopiad.

HANNO TAMM

seltsingu Piiterlased juhataste liige

SINU ISIKLIK MAAKLER SAKUS

Külli Friedrichson
5649 0753

www.uusmaa.ee

Meid kliendid soovitanud

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

ASSISTENDID.COM

Pakume virtuaalse assistendi teenuseid alustavatele ja väikeettevõtjatele

Pakutavad teenused:

- andmete sisestamine, tekstitöötlus (excel, word)
- dokumentide korrastamine, arhiveerimine
- abiks seminaride/koolituste korraldamisel
- abi toetuse taotluste koostamisel ja esitamisel
- abiks projekti kuluaruannete ja aruannetega
- lihtsamate kodulehtede loomine (nt weebly)
- tootefotode tegemine
- pilditöötlus

Tel +372 5383 8878
E-kiri: assistendid@gmail.com
Veeb: www.assistendid.com

Tasuta koorte ja kasside vaktsineerimine marutaudi vastu Saku vallas

- 5. mail** 19.00–19.45 Tõdva küla keskus
20.00–20.30 Lokutil teadete tahvli juures
20.40–21.00 Vetkal
- 6. mail** 10.00–10.45 Kurtna haudejaamas
11.00–13.00 Kiisa vabaajakeskuse parklas
13.15–13.30 Tagadi küla keskus
- 13. mail** 10.00–12.00 Sakus vallamaja taga
13.00–14.15 E-Ehituskeskuse juures
14.45–15.15 Kasemetsa raudteejaamas

Võimalik vaktsineerida koeri ka katku-, adeeno- ja parvoviiruse vastu – 12 eurot; koorte katku viiruse, adeeno-, parvo-, paragripiviiruse ja 4 serotüüpi leptospiroosi vastu – 16 eurot. Kasse on võimalik vaktsineerida herpes-, kaltsi- ja panleukopeenia viiruse vastu – 12 eurot. NB! Kaasa vaktsineerimisspassid.

Loomaarst Heli Suits, tel. 50 41 060

Mis juhtus

Põhja prefektuur

19.04.2017 kell 21.15 toimus liiklusõnnetus Harjumaal Kiisa alevikus Viljandi mnt ja Maidla tee ristmikul, kus esialgsel andmetel ületas 13-aastane poiss ülekäigurajal jalgrattaga sõites teed ja sai löögi halli värvi sõiduautoilt Renault. Sõiduki juht lahkus sündmuskohalt, poisile andis kodus esmaabi kiirabi. Politsei palub õnnetuse pealt-nägijatel helistada politsei kliendiinfo telefonil 612 3000 või saata e-kiri aadressile pohja.lmt@politsei.ee

Saku vabatahtliku päästekomando väljasõidud

17.04 kell 19.59 tulekahju metsas maastikul Sepasalus Uuesalu külas Rae vallas.
16.04 kell 14.51 kulupõleng Kurtna külas Saku vallas.
16.04 kell 12.00 kulupõleng Kohatu külas Kernu vallas.
16.04 kell 10.02 avari Kangru alevikus Kiili vallas.
14.04 kell 20.38 tulekahju sõidukis Tammemäel Saku vallas.
03.04 kell 22.13 sõiduauto põleng Õlleköögi teel Kurna külas Rae vallas.
25.03 kell 9.40 tulekahju keldris saunas Sarapiku tn Saue.

Kasside-koerte marutaudivastane vaktsiin on kohustuslik ning vajalik

Sellel kevadel täitub Eestil neli aastat ametlikult marutaudivabaks riigiks saamisest. Hoolimata sellest, et tegu on hea uudisega, on olukorral ka oma varjukülgi. Lemmikloomade vaktsineerimise statistika näitab, et loomaomanikud on pannud võrdumärgi riigi marutaudivabaduse ning võimaluse vahele jätta oma lemmikloom marutaudi vastu vaktsineerimata. Loomatuditõrje seaduse kohaselt on omanikul kohustus lasta oma lemmikloomale regulaarselt teha marutaudivastane vaktsiinist. See seadusepügal ei ole ajale jäänud.

Eesti piiri taga Venemaal on marutaudist põhjustatud surmajuhtumid loomade hulgas tavapärased ning surmajuhtumid

inimeste hulgas ei ole haruldased. Haigustekitaja põhilised laialikandjad on metsloomad, täpsemalt rebased ja kährikud, kellel pole riigipiirist sooja ega külma.

PANE TÄHELE!

- Marutaud on 99,9% surmav, kuid 100% ennetatav.
- Vaktsineerimine on ainus kaitse marutaudi vastu!
- Vaktsineeri oma koera ja kassi regulaarselt marutaudi vastu vähemalt üks kord kahe aasta jooksul!

ENEL NIIN

Veterinaar- ja Toiduameti marutaudivastase vaktsineerimise projektijuht

Südamlik kaastunne
Piret Künrussile
armsa ema
surma puhul.
„Päikesekillu“ pere

Avaldame sügavat
kaastunnet Liisale kalli ema
MALLE ERILAIDI
surma puhul.
MTÜ Saku Valla Invaühing

Männiku harjutusvälja graafik

Kuupäev	Kellaaeg	Tegevused	Väljaõppeehitis
02.05	08:30–16:30	Taktikaharjutus	Taktikaala 1 ja 2
02.05	09:00–17:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
02.–05.05*	09:00–15:00	Taktikaharjutus	Kogu linnak
03.05	08:30–16:25	Laskeharjutus	600m lasketiir
04.05	08:30–16:30	Taktikaharjutus	Taktikaala 1 ja 2
04.05	10–14, 16–19	Laskeharjutus	600 m lasketiir
05.05	08:00–15:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
06.05	10:00–15:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
07.05	12:00–17:00	Lõhketööd	Käsigranaadi ala
08.05	10:00–14:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
09.05	08:00–16:30	Laskeharjutus	600 m lasketiir
10.05	09:00–17:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
11.05	9:30–13, 16–19	Laskeharjutus	600 m lasketiir
12.05	09:00–21:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
12.–14.05*	20:00–15:00	Välilaager	Linnaku õppeväli 1
13.–14.05*	09:00–18:00	Taktikaharjutus	Linnaku õppeväli 2
13.05	09:00–21:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
15.05	09:00–17:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
15.05	14:00–16:00	Laskeharjutus	100 m laskekoht
16.–18.05	15:00–07:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
18.05	08:00–19:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
19.05	09:00–15:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
20.–21.05	9:00–17:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
22.–23.05	08:00–15:59	Laskeharjutus	600 m lasketiir
22.05	14:00–16:00	Laskeharjutus	100 m laskekoht
23.05	16:00–19:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
24.05	14:00–17:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
25.05	09:00–16:30	Laskeharjutus	600 m lasketiir
26.05	09:00–15:00	Laskeharjutus	600 m lasketiir
29.05–02.06*	09:00–14:30	Demineerimine	600 m lasketiir, 100m laskekoht, taktikaala 1 ja 2, käsigranaadi ala

*Pidev kestvus

Laskeharjutuse ja demineerimise ajal on harjutusväljal liikumine eluohutlik! Heliefektide tekitamisel harjutuste käigus peetakse kinni Saku valla avaliku korra eeskirjas sätestatud piirangutest. Vajadusel teeb Päästamet demineerimistööd. Tel: 503 4102, www.harjutusvali.mil.ee, e-post: kv.tvj.manniku@mil.ee

Eesti õhuvägi õppusel Kevadtorm

Selle aasta suurõppus Kevadtorm toimub Põhja-Eestis 8.–24. mail. Nagu tavaliselt moodustavad ka sellel õppusel Eesti ja liitlaste õhuvägede üksused ühe ja ühtselt tegutseva õhuväe. Plaani kohaselt toimub enamik selle õhuväe lende ajavahemikus 15.–24. mail. Kuna õppuse põhiline tegevus toimub Tallinnast idas, siis on sealses taegas ka rohkem lennuvahendeid näha. Põhja-Eesti lääneosas võib aga märgata Ämari lennubaasist startivaid või süü tagasi pöörduvaid lennukeid. Õppuse ajal võib meie taegas lisaks Eesti lennuvahenditele näha ka Poola ründelennukeid Su-22, Hispaania hävitajaid F-18 Hornet ning USA koptereid UH-60 Black Hawk ja AH-64 Apache.w

ALAR LAATS, õhuväe teavitusspetsialist

Saku I kohvikute päev

Sel aastal suve lõpus, 26.augustil toimub esimest korda Saku aleviku kohvikute päev, mis avab mitmete kauniste Saku koduaedade väravad. Kutsume sind, kes sa juba ammu oled mõlgutanud mõtet avada oma kohvik, end registreerima kohvikupidajaks. Registreerida saab aadressil sakukohvik@gmail.com ning 20. mail Saku kevadlaadal Saku aleviku Kohvikutepäeva telgis.

Kohvikutepäeva korraldamise komitee kaardistab kohvikud ja teeb reklaami kohviku asukoha ning menüü kohta suve jooksul erinevates kanalites. Päeva eestvedajateks on Saku elanikud ise, kes oma väravad augustikuisel laupäeval huvilistele avavad.

Kohvikutepäev on nii külastajatele kui ka pererahvale võimalus veeta toredate naabrite, tuttavate ja sõprade seltsis aedades, terrassidel, garaazides üks tore päev, puhuda juttu, vahetada uudiseid, nautida head muusikat, kostitada ja olla kostitatav. Pererahval on loomulikult õigus omavalmistatud hea-parema eest vaevatasu küsida. Saku kohvikute aiad on lahti kõigile, kes headuses ja siiruses Saku ja maitsvate roogade vastu huvi tunnevad.

Saku kohvikutepäeva kohvikud on avatud 26. augustil kell 11–16.

Kohvikupidajate registreerimine läheb lukku 30. juunil. Kõikidele küsimustele saab vastused nii meili teel sakukohvik@gmail.com, Facebookis Saku aleviku kohvikutepäev 2017 kui ka eelnevalt korraldajate organiseeritud koosolekul. Kohvikute proud kohvikute korraldamise komiteest

Kohvikute päeva peavad sel suvel ka Kiisa kohvidanted ja seda juba kolmandat korda. Kiisa kohvikud avavad oma ukse külastajatele 22. juuli hommikul juba kell 10. Tere tulemast!

Männiku küla II kohvikute päev toimub sel aastal juba 27. mail alates kella 12st. Päeva märksõnadeks söögid-joogid, lõbus seltskond, külastatud ja tegemise lust.

kell 11-15

Maaturismi avatud uste päev Metsanurme külakeskuses

Kogu päeva jooksul tutvustame kõiki pakutavaid teenuseid. Õuealal külakiik ja vanade talutööriistade äraarvamismäng.

Avatud kohvik „Metsanurme maitset“, kus degusteerimiseks ka Esko talu toodang. Müügil Esko talu jogurtijäätis.

- ▶ Kell 12:00-14:00 Joosu ja Liisu leivatootajate müük: erinevad rukkileivad, kohupiimakarask, ciabatta.
- ▶ Kell 12:15 rännak Rännaku tallu – kiviheitmasina demonstratsioonlask, külastame püha tammesalu ja metsakuradit.
- ▶ Kell 13.30 REKLAAMIPAUS - külla tuleb Jõuluvana!
- ▶ Kell 14:00 visiit Rehemetsa talu lambalauta tallesid silutama ja leiba pakkuma

www.metsanurme.eu

MAATURISMI ETTEVÕTTED KUTSUVA 1.mail KÜLLA!

Tule ja avasta puhkusevõimalused maal!
Üle Eesti on avatud paljude maaturismiettevõtete ukseid!

Täpsem info ja põnevad pakkumised selleks päevaks
www.maaturism.ee

MAI KUUS ON KIISA ALEVIKUS HEAKORRAKU

Teeme korda nii oma kui ka naabri aiadagused - märka ja aita.

Osale Teeme Ära talgupäeval 6. mail Kiisa alevikus registreeritud talgutel: “Kiisa talgud” ja “Heakorrraku Kiisal” www.teemeara.ee

Jalutades metsaradadel, pista väike prügikott taskusse ja võta üles maast leitud klaasikild või prügi, sinu laps või lemmikloom võib muidu juga saada.

Teavita valda keskkonnareostusest või kirjuta meile kiisaalevik@gmail.com

Märka ja kasuta aktiivselt suurepärase äppi “ANNA TEADA” <http://kov.riik.ee/annateada/> - tee pilt ja teavitada lihtsalt kohalikku omavalitsust nähtud heakorra probleemidest.

Anna teada, milline nurgake Kiisal vajaks aedniku kätt või korrastamist - koos tegemises peitub jõud.

KIISA ETTEVÕTLIKE NAISTE AKTIIV
MTÜ KODUKOHT KIISA FB - KIISA ALEVIK kiisaalevik@gmail.com

KEVAD ON KÄES JA ÕIGE AEG TUUA OMA RATAS HOOLDUSESSE!

PESEME, ÕLITAME, REMONDIME, PUMPAME KUMMID TÄIS JA PANEME RATTA LÄIKIMA, KUI VAJA.

[redbikeestonia](https://www.facebook.com/redbikeestonia)

→ **REDBIKE RATTAPÖEST LEIAB ENDALE ÕIGE RATTALAPS, HARRASTAJA, PROFF KUI KA SÖIDUNAUTLEJA.**

REDBIKE

Männiku tee 104, Tallinn (Männiku Ärimoja)
Tel 5919 2932, avatud E-R: 10-19 L: 10-16
www.redbike.ee

Kuulutused

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hool-duslõikust. Puude tervisliku sei-sundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Soodsad hinnad. Telefon 522 0321, www.arbormen.ee

Saue Loomakliinik. Avatud E-R 15-19; L, P suletud. Telefon 600 3382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduviisiidid!

Muld, liiv, killustik, kruus, freesasfalt + transport. tel: 5395 3788

Pakun muruniitmise ja trimmerda-mise teenust Saku vallas, nii kodu-aedades kui ka suurematel aladel. Helista ja küsi lisa – 5566 0790.

Pottsepatööd. Uute küttekahade ehitus ja vanade remont. Korstnaot-sade vahetus eramajadel. 9aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Telefon 5690 3327

Pottsepatööd. Korstnate, ahjude, kamine, pliitide, soemüüride ehi-tus ja remont. Olemas kutsetunnis-tus ja 12 aastat kogemust. Töödel garantii. Tel 5835 9557, e-post: info@ahjud.com

Müüa venivad pukseerimisköied (20mm läbim, katkemistugevus 8,3 t, 24mm -12t, 26mm -13,9 t). Hind vastavalt kaalule. Kätte saab Sauel, Sakus. Kokkuleppel pakiautomaati-dest üle Eesti. Tel 5858 8936, enno.end@mail.ee

Korstnapühkimisteenus. Korstnasõ-ber OÜ. Peep Sõber, tel 5650 5189, korstnasober@gmail.com

Müüa toored küttepuud - lepp 33 €/rm, sanglepp 36 €/rm, haab 36 €/rm, kask 39 €/rm, saar 39 €/rm. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Tel: 5551 8498

EFC Estonia OÜ otsib juhtmeköidis-te valmistajaid. Töö on ühes vahe-tuses, asukoht Peetri. Täpsem info tel 5698 0903 või margo.kuslap@efcestonia.ee

Liiv, killustik, sõelutud põllu- ja metsamuld, haljastusmuld, freesasfalt, kruus kohaleveoga. Hea läbivus- ja manööverdusvõime. Tel 507 9362

Väikeveod kuni 2,5 t. Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Tel. 50 92936

Tänavakivi, munakivi, paekivi pai-galdus ja müük, aedade ehitus, hal-jastus. 14aastane kogemus. henno.pirme@gmail.com, www.kivivennad.ee, tel 551 9855

Paigaldan epopõrandaid (saunad, garaažid, abiruumid, terrassid, rõdud, trepid jne), www.epopai-galdus.ee, tel 5620 6899. Küsi hinnapakumist juba täna!

Märjad küttepuud. Valge lepp 33 €/ruum, must lepp 36 €/ruum, met-sakuiv okaspuu 35 €/ruum, kask 39 €/ruum. Tellimine ja info tel 5349 2730 või www.metsasoojus.ee

AS MPT Ehitus otsib ehitustöölisi ja betoneerijaid. Töö Tallinnas, välja-õpe. www.mpt.ee, tel 524 4232

Saue Ilusalong (Sooja 1) ootab E-R kella 9–20, L 10–17. Otsime oma

kollektiivi juuksurit. Tel 621 2021, 507 4466

Rendi tekstiilipesur! Tee ise kiirelt ja soodsalt sügavpuhastus tekstiil-mööblile ja auto salongile. Hind vaid 20 €/ööpäev! Helista 58 194 491, uuri lähemalt www.javent.ee

Nõmme Juuksuris juukselõikus 9-12, geellakk 15-20, maniküür, pe-diküür 10-20 €. Vaata lisaks www.nommejuuksur.ee Pärnu mnt 303, Võsu bussipeatus, bussid nr 10, 27, 33. Tel 655 5327

Lase küttesüsteem puhastada ja kontrollida kutsetunnistusega korstnapühkijal. Hinnad soodsad, töö kiire, korralik ja puhas. Tulen teile sobival ajal! rain.allert@mail.ee 5621 7151

Nostalgiakaup ostab raamatuid, märke, nõusid, heliplaate, mängu-asju jne. Tel 514 0618, 504 0999

Ostan Belarus ja vene ratastrak-toreid, Kirgistan heinapressi, 6t haagise, sõnnikulaotaja, kivikorista-ja, MAZ v8 turbo mootori, traktori-mootoreid, rehve, varuosasid. Tel 5609 6431

Viljapuude ja hekkide hoolduslõi-kus. Soodsad hinnad! Tel 5626 3857

Viljapuude ja hekkide hoolduslõi-kus. Tel 522 0321

Välistrasside ehitus: ÜVK liitumised ja ehitusprojektid, san tehnilised sisetööd. Liiv, haljastusmuld, killustik. Geodeetilised mõõtmised ja mahanärid. Ekskavaatori- ja kalluriteenused. 5850 4300

Ostan teie kasutuseta jäänud sõi-duauto või kaubiku, võib remonti vajada. Tel 5629 8239

Müüa Kurtas ahjuküttega 4toaline korter läbi kahe korruse. Väga madalad kommunaalkulud. Tule ja vaata! Tel 5354 0290

Katuste ja fassaadide pesemine ja värvimine. Tel 501 0834

Ostan heas korras väiksema maja, majaosa või ridaelamuboksi Sakus. Tel 515 6117

Müüa istutusmulda, poolkõdu sõn-nikut, männikoore multši kilekotti-des kohaletoomisega tel 5330 5174

Trappi Hotell (Trapi tee 3, Männiku küla) ning Peoleo Hotell (Pärnu mnt 555, Jälgimäe küla) pakuvad tööd vastuvõtu administraatorile. Palk alates 4 €/tund neto. Täpsem info 5621 3233, oliver@trappi.ee

Avaldame südamest tänu Pai Pagari töötajatele nende omakasupüüdmatu abi eest meie kokkutulekute peolau-dadele sponsoreluse korras maitsvate kondiitritoodete saatmise eest. Erilist elevust tekitasid viimasel koosviibi-misel lihavõttepühade „jän-kud“, mis tekitasid eakates ehtsa pühadetunde. Täname veelkord teie kollektiivi sooja ja mõistva suhtumise eest elukaarlastesse. Edu teile! Saku pensionäride ühenduse Elukaar liikmed

50 eurot

maksab eramajas paiknevate kütteseadmete puhastamine ja kontroll Saku vallas.

58 27 77 27

